2023/2429

3.11.2023.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/2429

od 17. kolovoza 2023.

o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu tržišnih standarda za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 1666/1999 i provedbenih uredbi Komisije (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ([1]), a posebno njezin članak 75. stavak 2., članak 76. stavak 4. i članak 89.,

budući da:

(1) Uredbom (EU) br. 1308/2013 uspostavljena je zajednička organizacija poljoprivrednih tržišta koja uključuje, među ostalim, sektor voća i povrća, sektor prerađenih proizvoda od voća i povrća te sektor banana. Osim toga, njome je Komisija ovlaštena za donošenje delegiranih i provedbenih akata o tržišnim standardima za te sektore ili proizvode u njima.

(2) Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 543/2011 ([2]) utvrđena su detaljna pravila za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća, tržišni standardi za sve svježe voće i povrće te detaljne odredbe o kontrolama usklađenosti s tržišnim standardima. Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1333/2011 ([3]) utvrđeni su tržišni standardi za banane, pravila za provjeru usklađenosti s tim tržišnim standardima i zahtjevi u pogledu obavješćivanja u sektoru banana. Uredbom Komisije (EZ) br. 1666/1999 ([4]) utvrđena su detaljna pravila u pogledu minimalnih karakteristika za stavljanje na tržište određenih sorata suhoga grožđa. Te su uredbe donesene na temelju Uredbe (EZ) br. 1234/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]). Uredba (EZ) br. 1234/2007 u međuvremenu je zamijenjena Uredbom (EU) br. 1308/2013, koja sadržava ovlasti koje se temelje na pravnom okviru za ovlasti uvedenom Ugovorom iz Lisabona.

(3) Kako bi se uskladila i pojednostavnila pravila o tržišnim standardima, kontrolama usklađenosti i obavijestima za prethodno navedene sektore, uključile potrebne izmjene s obzirom na iskustvo i pravila uskladila s ovlastima iz Uredbe (EU) br. 1308/2013, primjereno ih je spojiti u jedinstveni skup pravila sadržan u delegiranoj uredbi i provedbenoj uredbi te staviti izvan snage Uredbu (EZ) br. 1666/1999 i provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011.

([1]) SL L 347, 20.12.2013., str. 671.
([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća (SL L 157, 15.6.2011., str. 1.).
([3]) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1333/2011 od 19. prosinca 2011. o utvrđivanju tržišnih standarda za banane, pravila za provjeru usklađenosti s tim tržišnim standardima i zahtjeva u pogledu obavješćivanja u sektoru banana (SL L 336, 20.12.2011., str. 23.).
([4]) Uredba Komisije (EZ) br. 1666/1999 od 28. srpnja 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/96 u pogledu minimalnih karakteristika za stavljanje na tržište određenih sorata suhoga grožđa (SL L 197, 29.7.1999., str. 32.).
([5]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) (SL L 299, 16.11.2007., str. 1.).

(4) Člankom 75. stavkom 1. točkama (b), (c) i (d) Uredbe (EU) br. 1308/2013 Komisiji se odobrava utvrđivanje tržišnih standarda za voće i povrće, prerađeno voće i povrće te banane. U skladu s člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 voće i povrće koji su namijenjeni da se potrošačima prodaju svježi mogu se staviti na tržište jedino ako su dobre, prikladne i tržišne kvalitete i ako je navedena zemlja podrijetla. Kako bi se osigurala ujednačena provedba te odredbe, primjereno je utvrditi pojedinosti i predvidjeti opći tržišni standard za sve svježe voće i povrće.

(5) Trebalo bi zadržati posebne tržišne standarde za voće i povrće podložno primjeni članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013, na temelju procjene njihove relevantnosti, posebno uzimajući u obzir proizvode kojima se i dalje najviše trguje u smislu vrijednosti na temelju podataka iz Comexta, Eurostatove referentne baze podataka za detaljne statističke podatke o međunarodnoj trgovini robom.

(6) Prerađeni proizvodi od voća i povrća i zrele banane nisu obuhvaćeni ni člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ni posebnim tržišnim standardom. Međutim, označivanje podrijetla relevantno je i nužno za potrošače u kontekstu Komunikacije Komisije od 20. svibnja 2020. pod naslovom „Strategija ‚od polja do stola' za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav" ([6]) („strategija ‚od polja do stola'"), čiji je cilj i osnaživanje potrošača da donose informirane i održive odluke o hrani, te bi stoga trebalo biti obvezno i za takve proizvode namijenjene izravnoj konzumaciji nakon jednostavnih postupaka kao što su sušenje ili zrenje.

(7) S obzirom na širok raspon sorti banana koje se stavljaju na tržište u Uniji te s obzirom na tržišne prakse, trebalo bi zadržati minimalne standarde za nezrele zelene banane. Međutim, primjereno je uskladiti tržišni standard za banane s Codexom Alimentariusom i proširiti ga na više sorti kako bi se izbjegle nepotrebne prepreke trgovini. Kako bi se smanjilo rasipanje i gubitak hrane u kontekstu strategije „od polja do stola", posebno poboljšanjem fleksibilnosti u određivanju porcija, primjereno je izostaviti pravilo od najmanje četiri ploda u snopu ili grozdu kako je utvrđeno u Codexu Alimentariusu. S obzirom na ciljeve koji se žele postići, primjereno je dopustiti državama članicama koje proizvode banane da primjenjuju nacionalne standarde na svojem državnom području na vlastitu proizvodnju, pod uvjetom da ta pravila nisu u suprotnosti sa standardima Unije i da ne ometaju slobodno kretanje banana u Uniji.

(8) Trebalo bi uzeti u obzir činjenicu da klimatski čimbenici otežavaju uvjete proizvodnje na Madeiri, Azorima, Kanarskim otocima, Kreti i Cipru te u Algarveu i Lakoniji. Zbog toga se određene banane proizvedene na tim zemljopisnim područjima ne razviju do najmanje dužine utvrđene međunarodnim standardom. U tim bi slučajevima trebalo dopustiti da se takve banane stavljaju na tržište.

(9) Kako bi se izbjegle nepotrebne prepreke trgovini, ako je potrebno utvrditi posebne tržišne standarde za pojedinačne proizvode, ti bi standardi trebali odgovarati onima koje je donijela Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE). Ako nije uveden poseban tržišni standard na razini Unije, smatrat će se da je proizvod u skladu s općim tržišnim standardom ako posjednik može dokazati da su proizvodi u skladu s bilo kojim primjenjivim standardom UNECE-a.

(10) Kako bi se u obzir uzela strategija „od polja do stola" i interesi potrošača, tržišnim standardima za sve sektore obuhvaćene ovom Uredbom trebali bi se zadržati zahtjevi visoke kvalitete kojima se postiže međunarodni konsenzus i istodobno potiču alternativne upotrebe kako bi se izbjeglo rasipanje i gubitak hrane u slučaju nepoštovanja standarda. To bi trebalo vrijediti za sve proizvode koji nisu u skladu sa zahtjevima klase II. tržišnih standarda UNECE-a, ali su i dalje jestivi. Stoga bi trebalo predvidjeti izuzeća od primjene tržišnih standarda u slučaju određenih proizvoda koji su namijenjeni za preradu ili koje proizvođač prodaje izravno potrošačima.

([6]) COM(2020) 381 final.

(11) Određeni proizvodi od voća i povrća mogu imati svojstva koja nisu u skladu s primjenjivim tržišnim standardima. Tradicionalni uzgoj i lokalna potrošnja tih proizvoda svejedno mogu biti uobičajeni. Kako bi se osiguralo da nema zapreka za stavljanje na lokalno tržište proizvoda koje lokalne zajednice smatraju prikladnima za konzumaciju, ali koji nisu u skladu s tržišnim standardima Unije, te bi proizvode trebalo izuzeti iz tržišnih standarda Unije, osim ako je vjerojatno da će se tim izuzećem spriječiti ili narušiti tržišno natjecanje na znatnom dijelu unutarnjeg tržišta ili ugroziti slobodna trgovina ili postizanje bilo kojeg od ciljeva iz članka 39. Ugovora.

(12) Nekoliko proizvoda od voća i povrća može odstupati od tržišnih standarda kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i za trgovce i za tijela koja provode kontrole u skladu s člankom 76. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Međutim, označivanje podrijetla potrebno je zbog potrošača te bi u skladu s politikom strategije „od polja do stola”, kojom se želi pružiti više informacija kako bi potrošači mogli donijeti utemeljeniju odluku, navođenje zemlje podrijetla trebalo biti obvezno za takve proizvode.

(13) Tržišne standarde koji se odnose na proizvode namijenjene za doniranje trebalo bi pojednostavniti kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za trgovce, a da se pritom ne utječe na kvalitetu. Ostale pojedinosti o označivanju trebale bi biti neobvezne, pod uvjetom da je proizvod jasno označen kao proizvod namijenjen za doniranje. Međutim, trebale bi biti u skladu s općim tržišnim standardom u pogledu kvalitete kako bi se zaštitio korisnik donacije.

(14) Kako bi se osigurale propisne i učinkovite kontrole, računi i popratna dokumentacija, osim onih namijenjenih potrošačima, trebali bi sadržavati određene osnovne informacije koje su sastavni dio tržišnih standarda.

(15) Informacije koje se zahtijevaju tržišnim standardima trebale bi biti jasno istaknute na pakiranju i/ili na etiketi. Kako bi se izbjegle prijevare i dovođenje potrošača u zabludu, informacije koje se zahtijevaju tržišnim standardima trebale bi biti dostupne potrošačima prije kupnje, čak i u slučaju prodaje na daljinu, ako je iz iskustva poznato da postoje rizici od prijevare i izbjegavanja zaštite potrošača koju nude standardi.

(16) Kako bi se izbjeglo dovođenje potrošača u zabludu u pogledu klase, informacije koje se zahtijevaju u maloprodajnoj fazi ne bi smjele uključivati izraze kao što su „supreme”, „premium” ili sličan tekst koji nije reguliran za definiranje stvarne kvalitete proizvoda, ne dovodeći u pitanje mogućnost prikazivanja bilo kojih drugih informacija kao što su „prijevoz zrakom” ili slične činjenične informacije koje potrošača ne dovode u zabludu.

(17) Kako bi se izbjeglo dovođenje potrošača u zabludu u pogledu podrijetla proizvoda, oznaka zemlje podrijetla trebala bi biti vidljivija od oznake zemlje pakiratelja.

(18) Pakiranja koja sadržavaju mješavine različitih proizvoda ili vrsta proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom sve su češća na tržištu jer ih potražuju određeni potrošači. Pošteno trgovanje podrazumijeva da proizvodi ili vrste proizvoda koji se prodaju u istom pakiranju trebaju biti ujednačene kvalitete. Za proizvode za koje nisu doneseni standardi Unije to se može osigurati primjenom općih odredaba. Stoga bi trebalo utvrditi zahtjeve za označivanje za mješavine različitih proizvoda ili vrsta proizvoda u istom pakiranju. Trebali bi biti manje strogi od onih utvrđenih tržišnim standardima jer je označivanje mješavina zahtjevnije i njihova primjena predstavlja rizik za ometanje stavljanja tih proizvoda na tržište.

(19) Uvoz voća i povrća iz trećih zemalja mora biti u skladu s tržišnim standardima ili standardima koji su im jednakovrijedni. Stoga bi trebalo utvrditi uvjete pod kojima se smatra da uvezeni proizvodi imaju jednakovrijednu razinu usklađenosti s tržišnim standardima Unije.

(20) Kako bi se subjektima i nacionalnim upravama dalo dovoljno vremena za prilagodbu promjenama uvedenima ovom Uredbom, ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 1. siječnja 2025.

(21) S obzirom na suštinsku povezanost ovlasti iz Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu pravila o tržišnim standardima, o minimalnim zahtjevima kvalitete za proizvode iz sektora voća i povrća te o usklađenosti uvezenih proizvoda s tržišnim standardima Unije, primjereno je ta pravila utvrditi u istom delegiranom aktu,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu tržišnih standarda iz članka 75. stavka 1. te uredbe, minimalnih zahtjeva za stavljanje na tržište proizvoda iz sektora voća i povrća koji su namijenjeni da se potrošaču prodaju svježi iz članka 76. te uredbe i usklađenosti uvezenih proizvoda s tržišnim standardima Unije iz članka 89. te uredbe.

2. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće sektore i proizvode:

(a) sektor voća i povrća iz članka 1. stavka 2. točke i. Uredbe (EU) br. 1308/2013;

(b) sušeno voće iz oznaka KN 0804 20 90, 0806 20 i ex 0813 navedeno u dijelu X. Priloga I. toj uredbi;

(c) banane oznake KN 0803 90 10 navedene u dijelu XI. Priloga I. toj uredbi.

3. Za potrebe ove Uredbe zemlja podrijetla proizvoda utvrđuje se u skladu s člankom 60. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]).

POGLAVLJE II.

TRŽIŠNI STANDARDI

Članak 2.

Opći tržišni standard za voće i povrće iz članka 1. stavka 2. točke (a)

1. Zahtjevi iz članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 čine opći tržišni standard za voće i povrće iz članka 1. stavka 2. točke (a).

Voće i povrće iz članka 1. stavka 2. točke (a) mora biti u skladu s tim općim tržišnim standardom, osim ako ne podliježe posebnom tržišnom standardu.

Detalji općeg tržišnog standarda navedeni su u dijelu A Priloga I. ovoj Uredbi.

2. Ako posjednik voća i povrća iz stavka 1. može dokazati da su proizvodi u skladu s bilo kojim važećim standardom koji je donijela Gospodarska komisija Ujedinjenih Naroda za Europu (UNECE), smatra se da su proizvodi u skladu s općim tržišnim standardom iz stavka 1.

([7]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

3. Za potrebe ovog članka „posjednik” znači svaka fizička ili pravna osoba koja je u fizičkom posjedu dotičnih proizvoda ili ih nudi na prodaju na daljinu ili bilo kojim digitalnim sredstvom.

Članak 3.

Oznaka podrijetla za određene prerađene proizvode od voća i povrća te zrele banane

Sljedeći proizvodi moraju nositi oznaku zemlje podrijetla:

(a) sušeno voće oznake KN ex 0813, kako je definirano u dijelu X. Priloga I. Uredbi (EU) br. 1308/2013;

(b) suhe smokve oznake KN 0804 20 90;

(c) suho grožđe oznake KN 0806 20;

(d) zrele banane oznake KN 0803 90 10, dozrele na području Unije.

Članak 4.

Posebni tržišni standardi za voće i povrće te za banane

1. Sljedeći proizvodi ili sektor moraju biti u skladu s posebnim tržišnim standardima utvrđenima u dijelu B Priloga I.:

(a) jabuke;

(b) agrumi;

(c) kivi;

(d) zelena salata, kovrčava endivija i širokolisna endivija;

(e) breskve i nektarine;

(f) kruške;

(g) jagode;

(h) slatke paprike;

(i) stolno grožđe;

(j) rajčice;

(k) banane.

2. Za potrebe stavka 1. točke (k) primjenjuje se sljedeće:

(a) posebni tržišni standard za sektor banana utvrđen je u dijelu B dijelu 11. Priloga I. za banane sorti navedenih u Dodatku tom prilogu, osim banana namijenjenih za preradu. Taj tržišni standard primjenjuje se na banane podrijetlom iz trećih zemalja u fazi puštanja u slobodni promet, na banane podrijetlom iz Unije u fazi prvog istovara u Uniji i na banane koje se potrošačima isporučuju svježe u regiji proizvodnje u fazi napuštanja pogona za pakiranje;

(b) posebni tržišni standard iz točke (a) ne utječe na primjenu nacionalnih pravila u kasnijim fazama stavljanja na tržište, koja:

   i. ne sprečavaju slobodan promet banana podrijetlom iz trećih zemalja ili drugih regija Unije koje su u skladu s tržišnim standardom iz prvog podstavka; i

   ii. nisu nespojiva s tržišnim standardom iz prvog podstavka.

Članak 5.

Odstupanja i izuzeća od primjene tržišnih standarda

1. Odstupajući od članka 76. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013:

(a) sljedeći proizvodi ne moraju biti u skladu s tržišnim standardima:

i. proizvodi koji su jasno označeni riječima „namijenjeni za preradu" ili „za prehranu životinja" ili drugim istoznačnim tekstom te su:

— namijenjeni industrijskoj preradi, ili

— pripremljeni za maloprodaju potrošačima za osobnu upotrebu i namijenjeni za preradu od strane tih potrošača, ili

— namijenjeni za pripremu proizvodâ iz podstavka (b) točke xvii. ovog stavka, ili

— namijenjeni za prehranu životinja ili za neku drugu neprehrambenu upotrebu;

ii. proizvodi koje proizvođač prodaje izravno potrošačima za osobnu upotrebu na svojem gospodarstvu ili unutar određenog proizvodnog područja kako je odredilo nadležno tijelo:

— na lokalnoj tržnici na mjestu koje je rezervirano samo za proizvođače, ili

— izravnom dostavom.

iii. proizvodi koji se stavljaju na tržište kao jestive klice nakon što proklije sjeme biljaka, razvrstani kao voće i povrće u dijelu IX. Priloga I. Uredbi (EU) br. 1308/2013;

iv. proizvodi određene regije koji se prodaju na malo u toj regiji u slučaju ustaljene tradicionalne lokalne potrošnje ili u iznimnim i propisno opravdanim slučajevima, podložno uvjetima utvrđenima u stavku 4. ovog članka;

(b) sljedeći proizvodi ne moraju biti u skladu s tržišnim standardom, osim u pogledu navođenja zemlje podrijetla iz članka 76. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013:

i. neuzgajane (samonikle) gljive oznaka KN od ex 0709 51 do ex 0709 56 i oznake KN 0709 59;

ii. kapari oznake KN 0709 99 40;

iii. gorki bademi oznake KN 0802 11 10;

iv. oljušteni bademi oznake KN 0802 12;

v. oljušteni lješnjaci oznake KN 0802 22;

vi. oljušteni orasi oznake KN 0802 32;

vii. oljuštene pistacije oznake KN 0802 52;

viii. oljušteni makadami orasi oznake KN 0802 62;

ix. oljušteni pinjoli oznake KN 0802 92;

x. pekan orasi oznake KN 0802 99 10;

xi. ostali orašasti plodovi oznake KN 0802 99 90;

xii. suhe banane za kuhanje oznake KN 0803 10 90;

xiii. suhi agrumi oznake KN ex 0805;

xiv. mješavine tropskih orašastih plodova oznake KN 0813 50 31;

xv. mješavine ostalih orašastih plodova oznake KN 0813 50 39;

xvi. šafran oznake KN 0910 20;

xvii. proizvodi razvrstani kao voće i povrće i navedeni u dijelu IX. Priloga I. Uredbi (EU) br. 1308/2013, koji su pripremljeni na bilo koji način u opsegu većem od obrezivanja kako je navedeno u primjenjivom posebnom standardu UNECE-a ili nisu neoštećeni u smislu općeg tržišnog standarda i spremni su za izravnu konzumaciju, svježi ili kuhani.

(c) u slučaju doniranja, osim besplatne distribucije obuhvaćene sporazumima i odlukama iz članka 222. Uredbe (EU) br. 1308/2013 ili podržane u okviru operativnih programa u skladu s člankom 52. Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]), proizvodi obuhvaćeni ovom Uredbom moraju biti u skladu s općim tržišnim standardom, osim u pogledu odredaba o označivanju, pod uvjetom da su jasno označeni riječima „namijenjeni za doniranje" ili istovjetnom oznakom.

2. Odstupajući od članka 76. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1308/2013, sljedeći proizvodi ne moraju biti u skladu s tržišnim standardima na određenom području proizvodnje koje je utvrdila dotična država članica, među ostalim ako je to područje proizvodnje transnacionalno područje kako su ga definirale dotične države članice:

(a) proizvodi koje uzgajivač prodaje ili isporučuje stanicama za pripremu i pakiranje ili objektima za skladištenje, ili otprema sa svojega gospodarstva u takve stanice;

(b) proizvodi koji se otpremaju iz objekata za skladištenje u stanice za pripremu i pakiranje;

(c) proizvodi podrijetlom iz EU-a koji nisu u skladu s tržišnim standardima utvrđenima u ovoj Uredbi zbog „više sile" ([9]) koja državama članicama omogućuje da odluče da se ti proizvodi smiju stavljati na tržište na njihovu državnom području pod uvjetima koje one odrede.

3. Radi primjene odstupanja predviđenih u stavku 1. točki (a) podtočkama i. i ii. te točki (c) i u stavku 2., trgovci nadležnom tijelu države članice dostavljaju dokaz da obuhvaćeni proizvodi ispunjavaju uvjete utvrđene u tim stavcima, posebno u pogledu njihove predviđene upotrebe.

4. Trgovci mogu primijeniti odstupanje predviđeno u stavku 1. točki (a) podtočki iv. samo ako su države članice prethodno donijele pravila za izuzeće takvih proizvoda. Nije vjerojatno da će takva pravila spriječiti ili narušiti tržišno natjecanje na znatnom dijelu unutarnjeg tržišta niti ugroziti slobodnu trgovinu ili postizanje bilo kojeg od ciljeva iz članka 39. Ugovora. Države članice odmah obavješćuju Komisiju o pravilima koja su donijele u tom pogledu. Komisija obavješćuje druge države članice o svakoj obavijesti o takvim pravilima.

5. Obavijesti iz stavka 2. točke (c) i stavka 4. dostavljaju se u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2017/1183 ([10]).

Članak 6.

Informacije u lancu opskrbe

1. Informacije koje se zahtijevaju odredbama o označivanju utvrđenima u Prilogu I. moraju biti čitljivo i vidljivo naznačene na jednoj strani pakiranja, odnosno neizbrisivo otisnute izravno na pakiranju ili etiketi koja je sastavni dio pakiranja ili je na njega pričvršćena, te ne smiju potrošača dovoditi u zabludu.

([8]) Uredba (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 (SL L 435, 6.12.2021., str. 1.).

([9]) Obavijest Komisije C(88)1696 o „višoj sili u europskom poljoprivrednom pravu" (SL C 259, 6.10.1988., str. 10.).

([10]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1183 od 20. travnja 2017. o dopuni uredaba (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji (SL L 171, 4.7.2017., str. 100.).

2. Za robu koja se prevozi u rasutom stanju i utovaruje izravno u prijevozno sredstvo, informacije iz stavka 1. moraju biti naznačene u ispravi koja prati robu ili prikazane na obavijesti postavljenoj na vidljivom mjestu u prijevoznom sredstvu.

3. U slučaju ugovorâ na daljinu u smislu članka 2. stavka 7. Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([11]), informacije moraju biti dostupne prije sklapanja kupoprodajnog ugovora, uključujući jedinu zemlju podrijetla proizvoda koji se stvarno nudi na prodaju.

4. Na računima i popratnim ispravama, osim na potvrdama o kupovini za potrošače, mora se naznačiti naziv i zemlja podrijetla proizvoda i prema potrebi klasa, sorta ili komercijalni tip, ako se to zahtijeva posebnim tržišnim standardom, ili činjenica da je roba namijenjena za preradu.

5. Mogućnost označivanja regionalnog ili lokalnog podrijetla iz dijela B Priloga I. ne dovodi u pitanje zaštitu odobrenu za određene oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s Uredbom (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]).

Članak 7.

Informacije u fazi prodaje na malo

1. U fazi prodaje na malo informacije propisane ovom Uredbom moraju biti čitljive i nalaziti se na vidljivom mjestu. Proizvodi se mogu nuditi na prodaju pod uvjetom da trgovac na malo u njihovoj neposrednoj blizini istakne uočljive i čitljive informacije o zemlji podrijetla i, prema potrebi, klasi, veličini, sorti i komercijalnom tipu na način koji potrošača ne dovodi u zabludu.

Ne smiju se uključiti dodatni izrazi koji upućuju na bolju/višu kvalitetu. Konkretno, oznaka ne smije sadržavati deskriptor kvalitete osim informacija navedenih u zahtjevu za označivanje kako je utvrđeno u Prilogu I.

Ako je navedena zemlja pakiratelja i/ili otpremitelja ili ako navedena sorta asocira na određeni lokalitet, oznaka zemlje podrijetla mora biti veća i vidljivija od one koja se upotrebljava za zemlju pakiratelja i/ili otpremitelja i sorte, ako su različite.

2. Za proizvode koji su pretpakirani u smislu Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]), uz informacije koje se zahtijevaju tržišnim standardima navodi se i neto masa u skladu s pravilima utvrđenima u toj uredbi.

Članak 8.

Mješavine

1. Dopušta se stavljanje na tržište pakiranja neto mase od najviše 10 kg koja sadržavaju mješavine različitih proizvoda ili vrsta proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom, pod uvjetom da:

(a) su proizvodi i vrste proizvoda ujednačene kvalitete i da je svaki od njih u skladu s relevantnim posebnim tržišnim standardom, kako je primjenjivo, ili, ako za određeni proizvod ne postoji poseban tržišni standard, s općim tržišnim standardom, kako je primjenjivo;

([11]) Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

([12]) Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 343, 14.12.2012., str. 1.).

([13]) Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

(b) je pakiranje označeno u skladu s ovom Uredbom i primjenjivim odredbama Uredbe (EU) br. 1169/2011; i

(c) mješavina različitih proizvoda nije takva da potrošača dovodi u zabludu.

2. Zahtjevi iz stavka 1. točke (a) ne primjenjuju se na proizvode u mješavini koji nisu proizvodi iz sektora voća i povrća, sušenog voća ili banana iz članka 1.

3. Ako proizvodi u mješavini različitih proizvoda ili vrsta proizvoda obuhvaćenih ovom Uredbom potječu iz više od jedne države članice ili treće zemlje, nazivi zemalja podrijetla mogu se zamijeniti jednom od sljedećih oznaka, prema potrebi:

(a) „iz EU-a”;

(b) „iz zemalja izvan EU-a”;

(c) „iz EU-a i zemalja izvan EU-a”.

POGLAVLJE III.

TRŽIŠNI STANDARDI POVEZANI S UVEZENIM PROIZVODIMA

Članak 9.

Uvjeti na temelju kojih se smatra da uvezeni proizvodi imaju jednakovrijednu razinu usklađenosti

1. Za sektor iz članka 1. stavka 2. točke (a) Komisija na zahtjev treće zemlje može odobriti kontrole usklađenosti s tržišnim standardima koje ta treća zemlja provodi prije uvoza u Uniju.

2. Odobrenje iz stavka 1. može se izdati trećim zemljama u kojima se poštuju tržišni standardi Unije, ili barem jednakovrijedni standardi, za proizvode koji se izvoze u Uniju u skladu s člankom 8. stavkom 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2023/2430 ([14]).

3. Odobrenje se primjenjuje samo na proizvode podrijetlom iz dotične treće zemlje i može biti ograničeno na određene proizvode.

4. Kako bi dobila odobrenje iz stavka 1., inspekcijska tijela trećih zemalja koja će biti zadužena za kontrole usklađenosti s tržišnim standardima moraju:

(a) biti službena tijela ili tijela koja je službeno priznalo nadležno tijelo treće zemlje;

(b) pružati zadovoljavajuća jamstva i raspolagati potrebnim osobljem, opremom i prostorima za obavljanje kontrola u skladu s metodama iz članka 10. stavka 1. Provedbene uredbe (EU) 2023/2430 ili jednakovrijednim metodama.

([14]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/2430 od 17. kolovoza 2023. o utvrđivanju pravila o kontrolama usklađenosti s tržišnim standardima za sektor voća i povrća, određene prerađene proizvode od voća i povrća te sektor banana (OJ L, 2023/2430, 3.11.2023, ELI link: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2430/oj).

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 10.

Stavljanje izvan snage

Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 i (EU) br. 1333/2011 te Uredba (EZ) br. 1666/1999 stavljaju se izvan snage.

Upućivanja na uredbe stavljene izvan snage postaju upućivanja na ovu Uredbu i Provedbenu uredbu (EU) 2023/2430, ovisno o slučaju, i tumače se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II. ovoj Uredbi.

Članak 11.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2025., a članak 5. stavak 1. točka (c) primjenjuje se od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. kolovoza 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

TRŽIŠNI STANDARDI IZ ČLANAKA 2., 4. I 6.

DIO A

OPĆI TRŽIŠNI STANDARD

Ovim se općim tržišnim standardom određuju zahtjevi kvalitete za voće i povrće nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

1. MINIMALNI ZAHTJEVI

Ovisno o dopuštenim odstupanjima, plodovi moraju biti:

— neoštećeni,

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

— Stanje plodova mora biti takvo da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje,

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

2. MINIMALNI ZAHTJEVI ZRELOSTI

Plodovi moraju biti dovoljno, no ne previše razvijeni, a voće mora biti dovoljno zrelo i ne smije biti prezrelo.

Razvijenost i stanje zrelosti plodova mora biti takvo da se može nastaviti proces zrenja i dosegnuti zadovoljavajući stupanj zrelosti.

3. DOPUŠTENO ODSTUPANJE

U svakom pakiranju dopušteno je odstupanje od 10 % broja ili mase plodova koji ne zadovoljavaju minimalne zahtjeve kvalitete. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

4. OZNAČIVANJE

Svako pakiranje ([1]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer: ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

([1]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Podrijetlo**

Puni naziv zemlje podrijetla ([2]). Za proizvode podrijetlom iz neke države članice naziv mora biti na jeziku zemlje podrijetla ili nekom drugom koji razumiju potrošači države odredišta. Za druge proizvode taj podatak mora biti na bilo kojem jeziku koji razumiju potrošači države odredišta.

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO B

POSEBNI TRŽIŠNI STANDARDI

DIO 1.

Tržišni standard za jabuke

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na jabuke sorti (kultivara) uzgojenih od *Malus domestica* Borkh. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak jabuka za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za jabuke nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku pojedinu klasu i dopuštenim odstupanjima, jabuke moraju biti:

— neoštećene,

— zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

([2]) Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

— bez jake staklavosti, osim sorti označenih s „V” navedenih u dodatku ovom standardu.

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje jabuka moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Jabuke moraju biti dovoljno razvijene i dovoljno zrele.

Razvijenost i stanje zrelosti jabuka mora biti takvo da se mogu nastaviti procesi zrenja te postići stupanj zrelosti potreban u vezi sa svojstvima sorte.

Za provjeru minimalnih zahtjeva zrelosti može se u obzir uzeti nekoliko parametara (na primjer morfološki aspekt, okus, čvrstoća i refraktometrijski indeks).

C. **Klasifikacija**

Jabuke se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Jabuke u toj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte ([3]) i neoštećenu peteljku.

Jabuke moraju imati sljedeća minimalna svojstva obojenosti površine tipična za sortu:

— jabuke skupine obojenosti A moraju na 3/4 ukupne površine biti crvene boje,

— jabuke skupine obojenosti B moraju na 1/2 ukupne površine biti mješovito crvene boje,

— jabuke skupine obojenosti C moraju na 1/3 ukupne površine biti blago crvene ili rumene boje ili s crvenim prugama,

— nema minimalnog zahtjeva u pogledu obojenosti za skupinu obojenosti D.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Ne smije imati nikakve nesavršenosti osim neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— neznatna oštećenja kore,

— neznatna crvenkasta rđavost ([4]), npr.:

  — smećkaste mrlje, samo u udubini uz kličak, i ne smiju biti smežurane i/ili

  — pojedinačna neznatna crvenkasta rđavost.

ii. *Klasa I.*

Jabuke u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte ([5]).

Jabuke moraju imati sljedeća minimalna svojstva obojenosti površine tipična za sortu:

— jabuke skupine obojenosti A moraju na 1/2 ukupne površine biti crvene boje,

— jabuke skupine obojenosti B moraju na 1/3 ukupne površine biti mješovito crvene boje,

([3]) Nepotpuni popis sorti prema njihovoj boji i crvenkastoj rđavosti naveden je u dodatku ovom standardu.
([4]) Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.
([5]) Nepotpuni popis sorti prema njihovoj boji i crvenkastoj rđavosti naveden je u dodatku ovom standardu.

— jabuke skupine obojenosti C moraju na 1/10 ukupne površine biti blago crvene ili rumene boje ili s crvenim prugama,

— nema minimalnog zahtjeva u pogledu obojenosti za skupinu obojenosti D.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— manji nedostaci u razvijenosti,

— neznatan nedostatak u boji,

— neznatna natučenost na najviše 1 cm^2 ukupne površine i bez gubitka boje,

— manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 2 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,

  — 1 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 0,25 cm^2 površine;

— neznatna crvenkasta rđavost ([6]), npr.:

  — smeđe mrlje koje neznatno prelaze udubinu oko peteljke i oko cvjetne čaške, ali ne smiju biti smežurane, i/ili

  — lagano mrežasta crvenkasta rđavost na najviše 1/5 ukupne površine voća koja se jako ne ističe od opće obojenosti voća, i/ili

  — gusta crvenkasta rđavost koja ne prelazi 1/20 ukupne površine voća, pri čemu

  — lagano mrežasta i gusta crvenkasta rđavost uzete zajedno ne smiju prelaziti više od 1/5 ukupne površine voća.

Peteljka može nedostajati pod uvjetom da je mjesto loma čisto i da kora uz peteljku nije oštećena.

iii. *Klasa II*.

Ova klasa obuhvaća jabuke koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da jabuke zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nedostatak u razvijenosti,

— nedostaci obojenosti,

— neznatna natučenost na najviše 1,5 cm^2 površine i s manjim gubitkom boje,

— oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 4 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,

  — 2,5 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 1 cm^2 površine;

— neznatna crvenkasta rđavost ([7]), npr.:

  — smeđe mrlje koje neznatno prelaze udubinu oko klička i oko cvjetne čaške, ali ne smiju biti smežurane, i/ili

  — lagano mrežasta crvenkasta rđavost na najviše 1/2 ukupne površine voća koja se jako ne ističe od opće obojenosti voća, i/ili

([6]) Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.
([7]) Sorte označene s „R” u dodatku ovom standardu izuzete su od odredbe o crvenkastoj rđavosti.

— gusta crvenkasta rđavost koja ne prelazi 1/3 ukupne površine voća, pri čemu

— lagano mrežasta i gusta crvenkasta rđavost uzete zajedno ne smiju prelaziti više od 1/2 ukupne površine voća.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema najvećem promjeru ekvatorijalnog dijela ploda ili prema masi.

Minimalna veličina je 60 mm kad se mjeri promjer ili 90 g, ako se mjeri prema masi. Može se prihvatiti voće manjih veličina ako vrijednost Brixa ([8]) u plodovima iznosi 10,5 ° Brixa ili više, a veličina nije manja od 50 mm ili 70 g.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) za voće sortirano prema promjeru:

— 5 mm za plodove klase „Ekstra" i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve. Međutim, za jabuke sorte Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger razlika u promjeru smije iznositi do 10 mm i

— 10 mm za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju. Međutim, za jabuke sorti Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger razlika u promjeru smije iznositi do 20 mm;

(b) za plodove čija se veličina određuje prema masi:

— za jabuke klase „Ekstra" i klase I. i II. pakirane u redove i slojeve:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
70–90	15 g
91–135	20 g
136–200	30 g
201–300	40 g
> 300	50 g

— Za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju:

Raspon (g)	Ujednačenost (g)
70–135	35
136–300	70
> 300	100

Nije propisana ujednačenost veličine za plodove klase II. pakirane u prodajnim pakiranjima ili rasutom stanju.

Sorte minijaturnih jabuka označene s „M" u dodatku ovom standardu izuzete su od odredaba o veličini. Te minijaturne sorte moraju imati vrijednost Brixa ([9]) od minimalno 12 °.

([8]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications.

([9]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jabuka koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. To se dopušteno odstupanje ne smije povećati da bi uključivalo plodove veličine:

— 5 mm ili više ispod minimalnog promjera,

— 10 g ili više ispod minimalne mase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo jabuke istog podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ako su sortirane po veličini) i istog stupnja zrelosti.

Za klasu „Ekstra” ujednačenost se primjenjuje i na boju.

Međutim, mješavina jabuka izrazito različitih sorti može se zajedno pakirati u jedno prodajno pakiranje pod uvjetom da su ujednačene po kvaliteti i, za svaku dotičnu sortu, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

B. **Pakiranje**

Jabuke moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni. Posebno prodajna pakiranja neto mase preko 3 kg moraju biti dovoljno čvrsta da osiguravaju primjerenu zaštitu plodova.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([10]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Jabuke”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.

— Naziv sorte. Za mješavine jabuka jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.

— Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv ([11]) može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

— U slučaju mutanata sa zaštitom sorte, taj naziv sorte može zamijeniti osnovni naziv sorte. U slučaju mutanata bez zaštite sorte, taj naziv mutanta može se navesti samo kao dodatak uz osnovni naziv sorte.

— „Minijaturna sorta”, ako je primjereno.

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([12]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih sorti jabuka različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa

— Veličina, ili za plodove pakirano u redove i slojeve, broj komada.

Ako je identifikacija prema veličini to se izražava:

(a) za plodove koji podliježu pravilima ujednačenosti, minimalnim i maksimalnim promjerom ili minimalnom i maksimalnom masom;

(b) neobvezno, za plodove koji ne podliježu pravilima ujednačenosti, navođenjem promjera ili mase najmanjeg ploda u pakiranju iza čega slijedi „i više” ili istoznačan naziv ili, ako je primjereno, navođenjem promjera ili mase najvećeg ploda u pakiranju.

([10]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.
([11]) Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.
([12]) Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

Dodatak

Nepotpuni popis sorti jabuka

Voće sorti koje nisu uvrštene na popis mora se razvrstati prema svojstvima tipičnim za njihovu sortu.

Neke od sorti navedenih u tablici u nastavku mogu se stavljati na tržište pod trgovačkim nazivima za koje je u jednoj ili više država zatražena ili dobivena zaštita zaštitnog znaka. U prva tri stupca tablice u nastavku ne navode se takvi zaštitni znakovi. Uputa na poznate zaštitne znakove navedena je u četvrtom stupcu ali samo kao informacija.

Legenda:

M = minijaturna sorta

R = crvenkasta sorta

V = staklavost

* = mutant bez zaštite sorte, ali povezan s registriranim/zaštićenim zaštitnim znakom; mutanti koji nisu označeni zvjezdicom zaštićene su sorte

Sorta	Mutant	Sinonimi	Trgovački nazivi	Skupina boje	Dodatne specifikacije
African Red			African Carmine ™	B	
Akane		Tohoku 3, Primerouge		B	
Alkmene		Early Windsor		C	
Alwa				B	
Amasya				B	
Ambrosia			Ambrosia ®	B	
Annurca				B	
Ariane			Les Naturianes ®	B	
Arlet		Swiss Gourmet		B	R
AW 106			Sapora ®	C	
Belgica				B	

Belle de Boskoop		Schone van Boskoop, Goudreinette		D	R
	Boskoop rouge	Red Boskoop, Roter Boskoop, Rode Boskoop		B	R
	Boskoop Valastrid			B	R
Berlepsch		Freiherr von Berlepsch		C	
	Berlepsch rouge	Red Berlepsch, Roter Berlepsch		B	
Bonita				A	
Braeburn				B	
	Hidala		Hillwell ®	A	
	Joburn		Aurora ™, Red Braeburn ™, Southern Rose ™	A	
	Lochbuie Red Braeburn			A	
	Mahana Red Braeburn		Redfield ®	A	
	Mariri Red		Eve ™, Aporo ®	A	
	Royal Braeburn			A	
Bramley's Seedling		Bramley, Triomphe de Kiel		D	
Cardinal				B	
Caudle			Cameo ®, Camela®	B	

	Cauflight		Cameo ®, Camela®	A	
CIV323			Isaaq ®	B	
CIVG198			Modi ®	A	
Civni			Rubens ®	B	
Collina				C	
Coop 38			Goldrush ®, Delisdor ®	D	R
Coop 39			Crimson Crisp ®	A	
Coop 43			Juliet ®	B	
Coromandel Red		Corodel		A	
Cortland				B	
Cox's Orange Pippin		Cox orange, Cox's O.P.		C	R
Cripps Pink			Pink Lady ®, Flavor Rose ®	C	
	Lady in Red		Pink Lady ®	B	
	Rosy Glow		Pink Lady ®	B	
	Ruby Pink			B	
Cripps Red			Sundowner ™, Joya ®	B	
Dalinbel			Antares ®	B	R
Dalitron			Altess ®	D	
Delblush			Tentation ®	D	
Delcorf			Delbarestivale ®	C	
	Celeste			B	
	Bruggers Festivale		Sissired ®	A	
	Dalili		Ambassy ®	A	
	Wonik*		Appache ®	A	

Delcoros			Autento ®	A	
Delgollune			Delbard Jubilé ®	B	
Delicious ordinaire		Ordinary Delicious		B	
Discovery				C	
Dykmanns Zoet				C	
Egremont Russet				D	R
Elise		De Roblos, Red Delight		A	
Elstar				C	
	Bel-El		Red Elswout ®	C	
	Daliest		Elista ®	C	
	Daliter		Elton ™	C	
	Elshof			C	
	Elstar Boerekamp		Excellent Star ®	C	
	Elstar Palm		Elstar PCP ®	C	
	Goedhof		Elnica ®	C	
	Red Elstar			C	
	RNA9842		Red Flame ®	C	
	Valstar			C	
	Vermuel		Elrosa ®	C	
Empire				A	
Fengapi			Tessa ®	B	
Fiesta		Red Pippin		C	
Fresco			Wellant ®	B	R

Fuji				B	V
	Aztec		Fuji Zhen ®	A	V
	Brak		Fuji Kiku ® 8	B	V
	FUCIV51		SAN-CIV ®	A	V
	Fuji Fubrax		Fuji Kiku ® Fubrax	B	V
	Fuji Supreme			A	V
	Fuji VW		King Fuji ®	A	V
	Heisei Fuji		Beni Shogun ®	A	V
	Raku-Raku			B	V
Gala				C	
	Alvina			A	
	ANABP 01		Bravo ™	A	
	Baigent		Brookfield ®	A	
	Bigigala-prim		Early Red Gala ®	B	
	Devil Gala			A	
	Fengal		Gala Venus	A	
	Gala Schnico		Schniga ®	A	
	Gala Schnico Red		Schniga ®	A	
	Galafresh		Breeze ®	A	
	Galaval			A	
	Galaxy		Selekta ®	B	
	Gilmac		Neon ®	A	
	Imperial Gala			B	
	Jugala			B	
	Mitchgla		Mondial Gala ®	B	
	Natali Gala			B	

	Regal Prince		Gala Must ®	B	
	Royal Beaut			A	
	Simmons		Buckeye ® Gala	A	
	Tenroy		Royal Gala ®	B	
	ZoukG1		Gala One®	A	
Galmac			Camelot ®	B	
Gloster				B	
Golden 972				D	
Golden Delicious		Golden		D	
	CG10 Yellow Delicious		Smothee ®	D	
	Golden Delicious Reinders		Reinders ®	D	
	Golden Parsi		Da Rosa ®	D	
	Leratess		Pink Gold ®	D	
	Quemoni		Rosagold ®	D	
Goldstar			Rezista Gold Granny ®	D	
Gradigold			Golden Supreme ™, Golden Extreme ™	D	
Gradiyel			Goldkiss ®	D	
Granny Smith				D	
	Dalivair		Challenger ®	D	
Gravensteiner		Gravenstein		D	

GS 66			Fräulein ®	B	
HC2-1			Easy pep's! Zingy ®	A	
Hokuto				C	
Holsteiner Cox		Holstein		C	R
Honeycrisp			Honeycrunch ®	C	
Horneburger				D	
Idared				B	
	Idaredest			B	
	Najdared			B	
Ingrid Marie				B	R
Inored			Story ®, LoliPop ®	A	
James Grieve				D	
Jonagold				C	
	Early Jonagold		Milenga ®	C	
	Dalyrian			C	
	Decosta			C	
	Jonagold Boerekamp		Early Queen ®	C	
	Jonagold Novajo	Veulemanns		C	
	Jonagored		Morren's Jonagored ®	C	

	Jonagored Supra		Morren's Jonagored ® Supra ®	C	
	Red Jonaprince		Wilton's ®, Red Prince ®	C	
	Rubinstar			C	
	Schneica	Jonica		C	
	Vivista			C	
Jonathan				B	
Karmijn de Sonnaville				C	R
Kizuri			Morgana ®	B	
Ladina				A	
La Flamboyante			Mairac ®	B	
Laxton's Superb				C	R
Ligol				B	
Lobo				B	
Lurefresh			Redlove ® Era ®	A	
Lureprec			Redlove ® Circe ®	A	
Luregust			Redlove ® Calypso ®	A	
Luresweet			Redlove ® Odysso ®	A	
Maigold				B	
Maribelle			Lola ®	B	
MC38			Crimson Snow ®	A	
McIntosh				B	

Melrose				C	
Milwa			Diwa ®, Junami ®	B	
Minneiska			SweeTango ®	B	
Moonglo				C	
Morgenduft		Imperatore		B	
Mountain Cove			Ginger Gold ™	D	
Mored			Joly Red ®	A	
Mutsu		Crispin		D	
Newton				C	
Nicogreen			Greenstar ®	D	
Nicoter			Kanzi ®	B	
Northern Spy				C	
Ohrin		Orin		D	
Paula Red				B	
Pinova			Corail ®	C	
	RoHo 3615		Evelina ®	B	
Piros				C	
Plumac			Koru ®	B	
Prem A153			Lemonade ®, Honeymoon ®	C	
Prem A17			Smitten ®	C	
Prem A280			Sweetie™	B	
Prem A96			Rockit ™	B	M
R201			Kissabel ® Rouge	A	
Rafzubin			Rubinette ®	C	
	Frubaur		Rubinette ® Rossina	A	

	Rafzubex		Rubinette ® Rosso	A	
Rajka			Rezista Romelike ®	B	
Regalyou			Candine ®	~~A~~	
Red Delicious		Rouge américaine		A	
	Campsur		Red Chief ®	A	
	Erovan		Early Red One ®	A	
	Evasni		Scarlet Spur ®	A	
	Stark Delicious			A	
	Starking			C	
	Starkrim-son			A	
	Starkspur			A	
	Topred			A	
	Trumdor		Oregon Spur Delicious ®	A	
Reine des Reinettes		Gold Parmoné, Goldparmäne		C	V
Reinette grise du Canada		Graue Kanadarenette, Renetta Canada		D	R
RM1			Red Moon ®	A	
Rome Beauty		Belle de Rome, Rome, Rome Sport		B	
RS1			Red Moon ®	A	
Rubelit				A	
Rubin				C	
Rubinola				B	

Šampion		Shampion, Champion, Szampion		B	
	Reno 2			A	
	Šampion Arno	Szampion Arno		A	
Santana				B	
Sciearly			Pacific Beauty ™, NZ Beauty	A	
Scifresh			Jazz ™	B	
Sciglo			Southern Snap ™	A	
Scilate			Envy ®	B	
Sciray		GS48		A	
Scired			NZ Queen	A	R
Sciros			Pacific Rose ™, NZ Rose	A	
Senshu				C	
Shinano Gold			Yello ®	D	
Spartan				A	
SQ 159			Natyra ®, Magic Star ®	A	
Stayman				B	
Summerred				B	
Sunrise				A	
Sunset				D	R
Suntan				D	R
Sweet Caroline				C	
TCL3			Posy ®	A	
Topaz				B	
Tydeman's Early Worcester		Tydeman's Early		B	
Tsugaru				C	

UEB32642			Opal ®	D	
WA 2			Sunrise Magic ™	A	
WA 38			Cosmic Crisp ™	A	
Worcester Pearmain				B	
Xeleven			Swing ® natural more	A	
York				B	
Zari				B	
Zouk 16			Flanders Pink ®, Mariposa ®	B	
Zouk 31			Rubisgold ®	D	
Zouk 32			Coryphée ®	A	

DIO 2.

Tržišni standard za agrume

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na agrume sorti (kultivara) uzgojenih od sljedećih vrsta, koji se potrošačima isporučuju svježi, uz izuzetak agruma za industrijsku preradu:

— limuni uzgojeni od vrste *Citrus limon* (L.) Burm. f. i njihovi hibridi,

— perzijska limeta uzgojena od vrste *Citrus latifolia* (Yu. Tanaka) Tanaka, kisela limeta krupnog ploda poznata i kao Bearss ili tahićanska limeta, i njezini hibridi,

— meksička limeta uzgojena od vrste *Citrus aurantiifolia* (Christm.) Swingle, poznata i kao kisela limeta i „key lime", i njezini hibridi,

— indijska slatka limeta, palestinska slatka limeta uzgojena od vrste *Citrus limettioides* Tanaka i njezini hibridi,

— mandarine uzgojene od vrste *Citrus reticulata* Blanco, uključujući satsume (*Citrus unshiu* Marcow), klementine (*Citrus clementina* hort. ex Tanaka), obične mandarine (*Citrus deliciosa* Ten.) i tangerine (*Citrus tangerina* Tanaka) uzgojene od tih vrsta i njihove hibride,

— naranče uzgojene od vrste *Citrus sinensis* (L.) Osbeck i njihovi hibridi,

— grejp uzgojen od vrste *Citrus paradisi* Macfad. i njegovi hibridi,

— pomelo (šedok) uzgojen od vrste *Citrus maxima* (Burm.) Merr. i njegovi hibridi.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za agrume nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku pojedinu klasu i dopuštenim odstupanjima, agrumi moraju biti:

— neoštećeni,

— gotovo bez natučenosti i/ili većih zaraslih ozljeda na kori,

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— bez znakova smežuranosti i sušenja,

— bez oštećenja uzrokovanih niskom temperaturom ili mrazem,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti agruma moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Agrumi moraju postići primjereni stupanj razvoja i zrelosti, uzimajući u obzir kriterije mjerodavne za sortu, vrijeme ubiranja i područje uzgoja.

Zrelost agruma definiraju sljedeći parametri specificirani za svaku vrstu kako slijedi:

— minimalni sadržaj soka,

— minimalan ukupan topiv sadržaj čvrste tvari, npr. minimalan sadržaj šećera,

— minimalni omjer šećer/kiselina ([13]),

— obojenost.

Stupanj obojenosti mora biti takav da normalnim razvojem agrumi po dospijeću na odredište dostignu boju tipičnu za njihovu sortu.

Voće	Minimalni sadržaj soka (%)	Minimalni sadržaj šećera (° Brix)	Minimalni omjer šećer/kiselina	Obojenost
Limuni	20			Mora biti tipična za sortu. Dopušteni su plodovi zelene (ali ne tamnozelene) boje pod uvjetom da ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu sadržaja soka.

([13]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

Limete				
Perzijska limeta	42			Plod bi trebao biti zelen, ali može imati žutih dijelova na najviše 30 % površine (u slučaju perzijske limete) i najviše 20 % površine (u slučaju meksičke i indijske limete)
Meksička i indijska slatka limete	40			
Satsume, klementine, druge sorte mandarina i njihovih hibrida				
Satsume	33		6,5:1	Mora biti tipična za sortu na najmanje trećini površine ploda.
Klementine	40		7,0:1	
Ostale sorte mandarina i njihovi hibridi	33		7,5:1 ([1])	
Naranče				
Crvene naranče	30		6,5:1	Mora biti tipična za sortu. Međutim, dopušteni su plodovi sa svijetlozelenom bojom koja ne prelazi jednu petinu ukupne površine ploda. Dopuštene su naranče uzgojene u područjima s visokim temperaturama i relativno visokom vlažnosti za vrijeme razvojnog razdoblja zelene boje koja prelazi jednu petinu površine ploda.
Navel naranče	33		6,5:1	
Ostale sorte	35		6,5:1	
Mosambi, Sathgudi i Pacitan s više od jedne petine zelene boje	33			
Druge vrste s više od jedne petine zelene boje	45			
Grejp i hibridi				
Sve sorte i hibridi	35			Mora biti tipična za sortu. Dopušteni su plodovi zelenkaste boje (zelene u slučaju sorte Oroblanco) pod uvjetom da ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu sadržaja soka.
Oroblanco	35	9		
Pomelo (šedok) i hibridi		8		Mora biti tipična za sortu na najmanje dvije trećine površine ploda.

([1]) Za sorte Mandora i Minneola minimalni omjer šećer/kiselina jest 6,0:1 do kraja tržišne godine koja počinje 1. siječnja 2023.

Agrumi koji ispunjavaju te zahtjeve zrelosti mogu se „odzeleniti". Takvo tretiranje je dopušteno samo ako se time ne mijenjaju druga prirodna organoleptička svojstva.

C. **Klasifikacija**

Agrumi se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra"*

Agrumi u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Oni ne smiju imati nedostataka uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. *Klasa I.*

Agrumi iz ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— neznatni nedostaci obojenosti, uključujući manju opaljenost suncem,

— neznatna progresivna oštećenja kore, ako ne zadiru u meso,

— manja oštećenja kore koja se pojavljuju tijekom oblikovanja ploda, kao što su srebrni ožiljci, rđavost i oštećenja koja uzrokuju štetočine,

— manja zarasla oštećenja kore uzrokovana mehaničkim uzrocima kao što su oštećenja zbog tuče, trljanja, oštećenja zbog rukovanja,

— neznatno i djelomično odvajanje kore (perikarpa) kod voća iz skupine mandarina.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća agrume koji ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da agrumi zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nepravilnosti u obojenosti, uključujući opaljenost suncem,

— progresivna oštećenja kore, ako ne zadiru u meso,

— oštećenja kore nastala tijekom razvijanja ploda, kao što su srebrni ožiljci, hrđavost ili oštećenja uzrokovana štetočinama,

— zarasla oštećenja kore izazvana mehaničkim uzrocima kao što su oštećenja zbog tuče, trljanja, oštećenja zbog rukovanja,

— površinske zarasle promjene kore,

— hrapava kora,

— blago i djelomično odvajanje kore (perikarpa) naranče i djelomično odvajanje kore (perikarpa) za voće iz skupine mandarina.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda ili po komadu.

A. **Minimalna veličina**

Primjenjuju se sljedeće minimalne veličine:

Voće	Promjer (mm)
Limuni	45
Perzijska limeta	42
Meksička i indijska slatka limeta	25
Satsume, ostale sorte mandarina i hibridi	45
Klementine	35
Naranče	53
Grejp i hibridi	70
Pomelo i hibridi	100

B. **Ujednačenost**

Agrumi se mogu sortirati po veličini pri čemu se primjenjuje jedna od sljedećih opcija:

(a) Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

— 10 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi < 60 mm

— 15 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi ≥ 60 mm, ali < 80 mm

— 20 mm, ako promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) iznosi ≥ 80 mm, ali < 110 mm

— nema ograničenja razlike u promjeru za plodove ≥ 110 mm;

(b) Ako se primjenjuju oznake veličina, moraju se poštovati oznake i rasponi prema sljedećoj tablici:

Voće	Kodna oznaka veličine	Promjer (mm)
Limuni		
	0	79–90
	1	72–83
	2	68–78
	3	63–72
	4	58–67
	5	53–62
	6	48–57
	7	45–52
Limete		
Perzijska limeta	1	58–67
	2	53–62
	3	48–57
	4	45–52
	5	42–49
Meksička i indijska slatka limeta	1	> 45
	2	40,1–45
	3	35,1–40
	4	30,1–35
	5	25–30
Satsume, klementine i druge vrste mandarina i hibridi		
	1 - XXX	78 i više
	1 - XX	67–78
	1 ili 1 - X	63–74
	2	58–69
	3	54–64
	4	50–60

	5	46–56
	6 ([1])	43–52
	7	41–48
	8	39–46
	9	37–44
	10	35–42
Naranče		
	0	92–110
	1	87–100
	2	84–96
	3	81–92
	4	77–88
	5	73–84
	6	70–80
	7	67–76
	8	64–73
	9	62–70
	10	60–68
	11	58–66
	12	56–63
	13	53–60
Grejp i hibridi		
	0	> 139
	1	109–139
	2	100–119
	3	93–110
	4	88–102
	5	84–97
	6	81–93
	7	77–89
	8	73–85
	9	70–80
Pomelo i hibridi		
	0	> 170
	1	156–170
	2	148–162
	3	140–154
	4	132–146
	5	123–138

	6	116–129
	7	100–118

([1]) Veličine manje od 45 mm odnose se samo na klementine.

Ujednačenost veličine odgovara gore navedenoj ljestvici veličina, ako nije drukčije određeno kako slijedi:

Za voće u rasutom stanju u velikim sanducima i voće u prodajnim pakiranjima do najveće neto mase od 5 kg, maksimalna razlika ne smije prijeći raspon dobiven grupiranjem tri uzastopne veličine prema ljestvici veličina;

(c) Za voće koje se sortira po komadu, razlika u veličini mora biti u skladu s točkom (a).

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase agruma koji odgovaraju veličini neposredno ispod i/ili iznad one (ili onih, u slučaju kombinacije triju veličina) označene/označenih na pakiranjima.

U svakom slučaju dopušteno odstupanje od 10 % primjenjuje se samo na plodove koji nisu manji od sljedećih minimuma:

Voće	Promjer (mm)
Limuni	43
Perzijska limeta	40
Meksička i indijska slatka limeta	nije primjenjivo
Satsume, ostale sorte mandarina i hibridi	43
Klementine	34
Naranče	50
Grejp i hibridi	67
Pomelo i hibridi	98

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaji svakog pakiranja moraju biti ujednačeni i moraju sadržavati samo agrume istoga podrijetla, iste sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine te po mogućnosti istoga stupnja zrelosti i razvijenosti.

Uz to, za klasu „Ekstra" zahtijeva se i ujednačenost boje.

Međutim, mješavina agruma jasno različitih vrsta može se pakirati u prodajna pakiranja pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i, za svaku dotičnu vrstu, iste sorte ili komercijalnog tipa te podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Agrumi moraju biti pakirani na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Ako su plodovi omotani, mora se koristiti tanki, suhi, novi papir bez mirisa ([14]).

Zabranjena je upotreba bilo kakvih tvari koje bi mogle promijeniti prirodna svojstva agruma, posebno njihova okusa ili mirisa ([15]).

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari. Međutim, dopušteno je prezentiranje kod kojeg kratka (neodrvenjela) grančica s nekoliko zelenih listova prianja uz plod.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([16]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj" (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:" ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

([14]) Upotreba konzervansa ili bilo kojih drugih kemijskih sredstava koja ostavljaju strani miris na kori ploda dopuštena je ako je to u skladu s važećim odredbama Unije.

([15]) Upotreba konzervansa ili bilo kojih drugih kemijskih sredstava koja ostavljaju strani miris na kori ploda dopuštena je ako je to u skladu s važećim odredbama Unije.

([16]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

B. **Vrsta proizvoda**

„Limuni”, „Limete”, „Perzijska limeta”, „Meksička limeta”, „Indijska slatka limeta” / „Palestinska slatka limeta”, „Mandarine”, „Naranče”, „Grejp”, „Pomelo”/„Šedok” ako proizvod nije vidljiv izvana.

„Mješavina agruma” ili istoznačan naziv i uobičajeni nazivi različitih vrsta, u slučaju mješavine agruma jasno različitih vrsta.

Za naranče, naziv sorte i/ili dotične skupine sorti u slučaju naranči „Navel” i „Valencia”.

Za „satsume” i „klementine” potreban je uobičajeni naziv vrste, a naziv sorte nije obvezan.

Za ostale mandarine i njihove hibride potreban je naziv sorte.

Za sve druge vrste: naziv sorte nije obvezan.

Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv ([17]) može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

Boja mesa „bijela”, „ružičasta” ili „crvena” za grejp i pomelo, prema potrebi.

„S košticama” u slučaju klementina s više od 10 koštica.

„Bez koštica” (neobvezno, agrumi bez koštica mogu povremeno sadržavati koštice).

C. **Podrijetlo proizvoda**

— Zemlja podrijetla ([18]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

— Za mješavine agruma jasno različitih vrsta različitog podrijetla, uz naziv dotične vrste navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina izražena kao:

  — minimalne i maksimalne veličine (u mm), ili

  — kodna oznaka veličine koju, neobvezno, slijedi minimalna ili maksimalna veličina ili

  — broj.

— Ako se primjenjuju, navode se konzervansi ili druga kemijska sredstva upotrijebljena nakon berbe.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 3.

Tržišni standard za kivi

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na kivi (poznat i kao *Actinidia* ili kivi) sorti (kultivara) uzgojen od *Actinidia chinensis* Planch. i *Actinidia deliciosa* (A. Chev.), C.F. Liang i A.R. Ferguson koji se potrošačima isporučuje svjež, uz izuzetak kivija za industrijsku preradu.

([17]) Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.
([18]) Navodi se puni ili općenito upotrebljavani naziv.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za kivi nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, kivi mora biti:

— neoštećen (ali bez peteljki),

— zdrav, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čist, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— odgovarajuće tvrd, ne mekan, smežuran ili vodenast,

— dobro oblikovan, udvojeni ili višedijelni plodovi se isključuju,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje kivija moraju biti takvi da može:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Minimalni zahtjevi zrelosti**

Kivi mora biti dovoljno razvijen i dovoljno zreo.

Da bi se ispunio ovaj zahtjev, plodovi moraju u trenutku pakiranja postići stupanj zrelosti od najmanje 6,2 ° Brixa ([19]) ili prosječni sadržaj suhe tvari od 15 %, što dovodi do 9,5 ° Brixa kod ulaska u distribucijski lanac.

C. **Klasifikacija**

Kivi se razvrstava u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Kivi u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Moraju biti karakteristični za sortu.

Moraju biti čvrsti i meso mora biti posve zdravo.

Mora biti bez nedostataka, uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

Omjer minimalnog/maksimalnog promjera ploda izmjereno na ekvatorijalnom dijelu ploda mora biti 0,8 ili više.

ii. *Klasa I.*

Kivi u ovoj klasi mora biti dobre kvalitete. Moraju biti karakteristični za sortu.

Moraju biti čvrsti i meso mora biti posve zdravo.

([19]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: http://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika (ali bez ispupčenja i malformacija),

— manji nedostaci obojenosti,

— manja oštećenja kore, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 1 cm^2,

— mali „šav Hayward" poput uzdužnih crta i bez ispupčenja.

Omjer minimalnog/maksimalnog promjera ploda izmjereno na ekvatorijalnom dijelu ploda mora biti 0,7 ili više.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća kivi koji ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Plodovi moraju biti dovoljno čvrsti i meso ploda ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da kivi zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nedostaci obojenosti,

— oštećenja kore poput malih zacijeljenih rezova ili ostruganog/ogrebenog tkiva, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 2 cm^2,

— nekoliko izraženijih „šavova Hayward" s neznatnim ispupčenjem,

— neznatna natučenost.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema masi ploda.

Minimalna masa je 90 g za klasu „Ekstra", 70 g za klasu I. i 65 g za klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

— 10 g za plodove mase do 85 g,

— 15 g za plodove mase između 85 g i 120 g,

— 20 g za plodove mase između 120 g i 150 g,

— 40 g za plodove mase 150 g ili više.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra"*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II*.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase kivija koji ne ispunjava zahtjeve u pogledu veličine.

Međutim, kivi ne smije težiti manje od 85 g u klasi „Ekstra”, 67 g u klasi I. i 62 g u klasi II.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo kivi istoga podrijetla, sorte, kvalitete i veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Kivi mora biti pakiran na takav način da je proizvod primjereno zaštićen.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili pečata na kojima su navedene trgovačke specifikacije, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([20]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla,

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Kivi” i/ili „Actinidia”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.

— Naziv sorte (neobvezno).

— Boja mesa ili istoznačan podatak, ako nije zelena.

([20]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([21]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina izražena prema minimalnoj i maksimalnoj masi ploda.

— Broj komada voća (neobavezno);

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 4.

Tržišni standard za zelenu salatu, kovrčavu endiviju i širokolisnu endiviju (bataviju)

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na:

— zelenu salatu sorti (kultivara) uzgojenih od:

  — *Lactuca sativa* var. *capitata* L. (salata glavatica, uključujući kristalku i salatu „Iceberg”),

  — *Lactuca sativa* var. *longifolia* Lam. (cos ili salata romana),

  — *Lactuca sativa* var. *crispa* L. (lisnata salata),

  — križanaca tih sorti i

— kovrčavu endiviju sorti (kultivara) uzgojenih od *Cichorium endivia* var. *crispum* Lam. i

— širokolisnu endiviju (bataviju) (eskariol) sorti (kultivara) uzgojenih od *Cichorium endivia* var. *latifolium* Lam.

koja se potrošačima isporučuje svježa.

Ovaj se standard ne primjenjuje na plodove namijenjene industrijskoj preradi, proizvode prezentirane kao pojedinačni listovi ili zelenu salatu s korijenom i salate u posudama.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za proizvode nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, plodovi moraju biti:

— neoštećeni,

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

([21]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

— čisti i očišćeni, tj. gotovo bez zemlje ili drugih supstrata, te gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— svježi po izgledu,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,

— jedri (čvrsti),

— bez prorasta,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

U slučaju zelene salate dopuštena je blaga promjena boje u crvenkastu uzrokovana niskom temperaturom tijekom uzgoja, osim ako to ozbiljno ne utječe na izgled proizvoda.

Korijen mora biti odrezan u blizini osnove vanjskih listova i rez mora biti uredan.

Plod mora biti normalno razvijen. Razvijenost i stanje zrelosti plodova moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Klasifikacija**

Plodovi se razvrstavaju u dvije klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa I.*

Plodovi ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Plodovi također moraju biti:

— dobro oblikovani,

— čvrsti, uzimajući u obzir metode uzgoja i vrstu proizvoda,

— bez oštećenja ili kvarenja koji utječu na jestivost,

— bez oštećenja od mraza.

Salata glavatica mora imati jedno dobro oblikovano srce. Međutim, u slučaju salate glavatice uzgojene u zaštićenom prostoru, to srce može biti malo.

Cos salata mora imati srce, koje može biti malo.

Središte kovrčave endivije i širokolisne endivije (batavije) mora biti žute boje.

ii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća plodove koji ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u klasu I., ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Plod mora biti:

— razmjerno dobro oblikovan,

— bez oštećenja i kvarenja koji bi mogli ozbiljno utjecati na jestivost.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da plodovi zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— manji nedostaci obojenosti,

— manja oštećenja uzrokovana štetočinama.

Salata glavatica mora imati srce, koje može biti malo. Međutim u slučaju salate glavatice uzgojene u zaštićenom prostoru dopušten je nedostatak tog srca.

Cos salata može biti bez srca.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema masi jedne jedinice.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Zelena salata

— 40 g – ako najlakša jedinica teži manje od 150 g po komadu,

— 100 g – ako najlakša jedinica teži od 150 g do 300 g po komadu,

— 150 g – ako najlakša jedinica teži od 300 g do 450 g po komadu,

— 300 g – ako najlakša jedinica teži više od 450 g po komadu.

(b) Kovrčava endivija i širokolisna endivija (batavija)

— 300 g.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

ii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo plodove istoga podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine.

Međutim mješavine različitih tipova zelene salate i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja mogu se pakirati zajedno, pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i, za svaku sortu, za svaki komercijalni tip i/ili boju, istog podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Proizvodi moraju biti pakirani na takav način da su primjereno zaštićeni. Moraju biti primjereno zapakirani vodeći računa o veličini i vrsti pakiranja, bez praznina ili gnječenja.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([22]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj" (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:" ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u **pogledu značenja te kodne oznake.**

B. **Vrsta proizvoda**

— „Zelena salata", „salata puterica", „batavija", „salata kristalka (Iceberg)", „cos salata", „lisnata salata" (ili npr. i prema potrebi „Oak leaf", „Lollo bionda", „Lollo rossa"), „kovrčava endivija", „širokolisna endivija (batavija)" ili istoznačan naziv ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.

— Podatak „uzgojeno u zaštićenom prostoru" ili istoznačan naziv ako je primjereno.

— Naziv sorte (neobvezno).

— „Mješavina zelenih salata/endivija" ili istoznačan naziv u slučaju mješavina zelenih salata i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja. Ako proizvodi nisu vidljivi izvana mora se navesti sorta, komercijalni tip i/ili boja te količina svakog proizvoda u pakiranju.

C. **Podrijetlo proizvoda**

— Zemlja podrijetla ([23]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

— Za mješavine zelenih salata i/ili endivija jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte, komercijalnog tipa i/ili boje navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa

— Veličina izražena prema minimalnoj masi po jedinici ili prema broju komada

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvije strane palete.

([22]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

([23]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 5.

Tržišni standard za breskve i nektarine

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na breskve i nektarine sorti (kultivara) uzgojenih od *Prunus persica* Sieb. i Zucc. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak bresaka i nektarina za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za breskve i nektarine nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, breskve i nektarine moraju biti:

— neoštećena,

— zdrava, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čista, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— bez puknuća u udubini oko peteljke,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje bresaka i nektarina moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Plodovi moraju biti dovoljno razvijeni i dovoljno zreli. Minimalni refraktometrijski indeks mesa treba biti veći ili jednak 8 ° Brixa ([24]).

C. **Klasifikacija**

Breskve i nektarine razvrstavaju se u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Breskve i nektarine u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Meso mora biti sasvim zdravo.

Moraju biti bez nedostataka uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

([24]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

ii. *Klasa I.*

Breskve i nektarine u ovoj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte. Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— manji nedostaci u razvijenosti,

— manji nedostaci obojenosti,

— neznatni tragovi natučenosti, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prelazi 1 cm^2,

— manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 1,5 cm dužine za nedostatke izduženog oblika.

  — 1 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća breskve i nektarine koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da breskve i nektarine zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nedostaci u razvijenosti, uključujući raspuknute koštice, pod uvjetom da je plod cijeli i meso zdravo,

— nedostaci obojenosti,

— nagnječenja s manjim gubitkom boje na najviše 2 cm^2 ukupne površine,

— oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 2,5 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,

  — 2 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema maksimalnom promjeru ekvatorijalnog dijela ploda, po masi ili po komadu.

Minimalne veličine iznose:

— 56 mm ili 85 g u klasi „Ekstra”,

— 51 mm ili 65 g u klasama I. i II.

Međutim, voće ispod 56 mm ili 85 g neće se stavljati na tržište u razdoblju od 1. srpnja do 31. listopada (sjeverna polutka) i od 1. siječnja do 30. travnja (južna polutka).

Sljedeće odredbe nisu obvezne za klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:

  — 5 mm za voće ispod 70 mm,

  — 10 mm za voće od 70 mm i veće.

(b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:

  — 30 g za voće do 180 g,

  — 80 g za voće od 180 g i veće.

(c) Za voće sortirano po komadu razlika u veličini mora biti u skladu s točkom (a) ili točkom (b).

Kod primjene kodne oznake veličine moraju se poštovati vrijednosti iz tablice u nastavku.

		Promjer			masa	
	kodna oznaka	od	do		od	do
		(mm)	(mm)		(g)	(g)
1	D	51	56		65	85
2	C	56	61	ili	85	105
3	B	61	67		105	135
4	A	67	73		135	180
5	AA	73	80		180	220
6	AAA	80	90		220	300
7	AAAA	> 90			> 300	

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase bresaka ili nektarina koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo breskve ili nektarine istoga podrijetla, sorte, kvalitete, stupnja zrelosti i veličine (ako je sortirano), a za klasu „Ekstra” sadržaj mora također biti ujednačen po boji.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Breskve i nektarine moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([25]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Breskve” ili „Nektarine” ako sadržaj nije vidljiv izvana.

— Boja mesa.

— Naziv sorte (neobvezno).

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([26]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina (ako je razvrstano po veličini) izražena u minimalnom i maksimalnom promjeru (u mm) ili minimalnoj i maksimalnoj masi (u g) ili u kodnoj oznaci veličine.

— Broj komada (neobvezno).

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

([25]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

([26]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 6.

Tržišni standard za kruške

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na kruške sorti (kultivara) uzgojenih od *Pyrus communis* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak krušaka za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za kruške nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, kruške moraju biti:

— neoštećene,

— zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti krušaka moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Razvijenost i stanje zrelosti krušaka mora biti takvo da se mogu nastaviti procesi zrenja te dostignuti stupanj zrelosti potreban u vezi sa svojstvima sorte.

C. **Klasifikacija**

Kruške se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Kruške u toj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte ([27]).

Meso mora biti posve zdravo, a kora bez jače izražene hrapave rđavosti.

Ne smiju imati nikakve nesavršenosti uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja pod uvjetom da ne utječu na opći izgled ploda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

([27]) U dodatku ovom standardu naveden je nepotpuni popis ljetnih sorti krušaka krupnog ploda.

Peteljka mora biti cijela.

Kruške ne smiju imati zrnatu strukturu.

ii. *Klasa I.*

Kruške u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte ([28]).

Meso mora biti sasvim zdravo.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— manji nedostaci u razvijenosti,

— manji nedostaci obojenosti,

— neznatna hrapava rđavost,

— manja oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 2 cm dužine za nedostatke izduženog oblika.

  — 1 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia pirina* i *V. inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 0,25 cm^2 površine.

— neznatna natučenost na površini od najviše 1 cm^2.

Peteljka može biti malo oštećena.

Kruške ne smiju imati zrnatu strukturu.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća kruške koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Meso ne smije imati nikakvih ozbiljnih oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da kruške zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nedostatak u razvijenosti,

— nedostaci obojenosti,

— neznatna hrapava rđavost,

— oštećenja kore koja ne smiju pokrivati više od:

  — 4 cm dužine za nedostatke izduženog oblika,

  — 2,5 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke, uz izuzetak krastavosti (*Venturia pirina* i *V. inaequalis*), koja ne smije pokrivati više od ukupno 1 cm^2 površine,

  — neznatna natučenost na površini od najviše 2 cm^2.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje prema maksimalnom promjeru ekvatorijalnog dijela ili prema masi.

Minimalne veličine iznose:

([28]) U dodatku ovom standardu naveden je nepotpuni popis ljetnih sorti krušaka krupnog ploda.

(a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:

	„Ekstra” (mm)	Klasa I. (mm)	Klasa II. (mm)
Sorte velikog ploda	60	55	55
Ostale sorte	55	50	45

(b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:

	„Ekstra” (g)	Klasa I. (g)	Klasa II. (g)
Sorte velikog ploda	130	110	110
Ostale sorte	110	100	75

Za ljetne kruške uvrštene u dodatak ovom standardu ne moraju se poštovati minimalne veličine.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Za plodove čija se veličina određuje prema promjeru:

— 5 mm za plodove klase „Ekstra” i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve,

— 10 mm za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju.

(b) Za plodove čija se veličina određuje prema masi:

— za plodove klase „Ekstra” i plodove klase I. i II. pakirane u redove i slojeve:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
75–100	15
100–200	35
200–250	50
> 250	80

— Za plodove klase I. pakirane u prodajnim pakiranjima ili u rasutom stanju:

Raspon (g)	Razlika u masi (g)
100–200	50
> 200	100

Nije propisano ograničenje za ujednačenost po veličini za plodove klase II. pakirane u prodajnim pakiranjima ili rasutom stanju.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase krušaka koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. To se dopušteno odstupanje ne smije povećati da bi uključivalo plodove veličine:

— 5 mm ili više ispod minimalnog promjera,

— 10 g ili više ispod minimalne mase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo kruške istoga podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ako je sortirano) i istog stupnja zrelosti.

Za klasu „Ekstra” ujednačenost se primjenjuje i na boju.

Međutim mješavina krušaka jasno različitih sorti može se zajedno pakirati u prodajna pakiranja, pod uvjetom da su ujednačene u kvaliteti i, za svaku dotičnu sortu, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Kruške moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([29]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana.

([29]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Kruške” ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.

— Naziv sorte. Za mješavine krušaka jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.

— Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv ([30]) može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([31]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih sorti krušaka različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina, ili za plodove pakirano u redove i slojeve, broj komada.

— Ako je identifikacija prema veličini to se izražava:

(a) za plodove koji podliježu pravilima ujednačenosti, minimalnim i maksimalnim promjerom ili minimalnom i maksimalnom masom,

(b) neobvezno, za plodove koji ne podliježu pravilima ujednačenosti, navođenjem promjera ili mase najmanjeg ploda u pakiranju iza čega slijedi „i više” ili istoznačan naziv ili, ako je primjereno, navođenjem promjera ili mase najvećeg ploda u pakiranju.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

([30]) Trgovački naziv može biti zaštitni znak za koji je zatražena ili dobivena zaštita ili bilo koji drugi trgovački naziv.
([31]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

Dodatak

Neiscrpan popis sorti krupnog ploda i ljetnih sorti krušaka

Sorte s malim plodovima i druge sorte koje nisu uvrštene u tablicu mogu se stavljati na tržište tako dugo dok ispunjavaju zahtjeve veličine za druge sorte opisane u odjeljku III. ovog standarda.

Neke od sorti navedenih u tablici u nastavku mogu se stavljati na tržište pod trgovačkim nazivima za koje je u jednoj ili više država zatražena ili dobivena zaštita zaštitnog znaka. U prvom i drugom stupcu tablice nisu navedeni takvi trgovački nazivi. Upućivanje na poznate zaštitne znakove navedeno je u trećem stupcu ali samo kao informacija.

Legenda:

L = sorta krupnog ploda

SP = ljetna kruška za koju nije propisana minimalna veličina.

Sorta	Sinonimi	Žigovi	Veličina
Abbé Fétel	Abate Fetel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akça			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bambinella			SP
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexander		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de Aranjuez	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de Juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP

Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de Juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du Comice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Joséphine			L
Kieffer			L
Klapa Mīlule			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade ®	L
Moscatella			SP
Mramornaja			L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L

Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Suvenirs			L
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Vasarine Sviestine			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

DIO 7.

Tržišni standard za jagode

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na jagode sorti (kultivara) uzgojenih od roda *Fragaria* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak jagoda za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za jagode nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, jagode moraju biti:

— neoštećene,

— zdrave, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čiste, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— svježeg izgleda, ali neoprane,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,

— s čaškom (osim u slučaju divljih jagoda); čaška i peteljka (ako postoji) moraju biti svježe,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Jagode moraju biti dovoljno razvijene i dovoljno zrele. Razvijenost i stanje jagoda moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Klasifikacija**

Jagode se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Jagode u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Moraju biti:

— sjajnog izgleda, ovisno o karakteristikama sorte,

— čiste od zemlje.

Moraju biti bez nedostataka, uz izuzetak vrlo blagih površinskih oštećenja pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. *Klasa I.*

Jagode ove klase moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva sorte.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— mala bijela mrlja, koja ne prelazi jednu desetinu ukupne površine ploda,

— neznatni površinski tragovi natučenosti.

Jagode moraju biti gotovo čiste od zemlje.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća jagode koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da jagode zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— bijela mrlja koja ne prelazi jednu petinu ukupne površine ploda,

— neznatna suha natučenost za koju ne postoji vjerojatnost da će se proširiti,

— neznatni tragovi zemlje.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela.

Minimalne veličine iznose:

— 25 mm u klasi „Ekstra”,

— 18 mm u klasama I. i II.

Za šumske jagode nema minimalne veličine.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase jagoda koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu minimalne veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo jagode istoga podrijetla, sorte i kvalitete.

U klasi „Ekstra” jagode, s izuzetkom šumskih jagoda, moraju biti posebno ujednačene i pravilne u pogledu stupnja zrelosti, boje i veličine. Jagode iz klase I. mogu biti manje ujednačene po veličini.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Jagode moraju biti pakirane na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([32]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

([32]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:" ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Jagode" ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.

— Naziv sorte (neobvezno).

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([33]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke IV. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 8.

Tržišni standard za slatku papriku

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na slatku papriku sorti ([34]) (kultivara) uzgojenu od vrste *Capsicum annuum* L. koja se potrošačima isporučuje svježa, uz izuzetak slatke paprike za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za slatku papriku nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra", manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, slatka paprika mora biti:

— neoštećena,

— zdrava, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čista, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— svježa po izgledu,

— čvrsta,

([33]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

([34]) Neke sorte slatke paprike mogu imati ljut okus. Primjeri komercijalnih sorti slatke paprike blago ljutog okusa su Sivri, Padron i Somborka.

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— bez oštećenja uzrokovanih niskom temperaturom ili mrazem,

— s peteljkom; peteljka mora biti glatko odrezana, a čaška mora biti nedirnuta,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Razvijenost i stanje zrelosti slatke paprike moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Klasifikacija**

Slatka paprika razvrstava se u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Slatka paprika u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Mora imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Ne smiju imati bilo kakve nedostatke, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. *Klasa I.*

Slatka paprika u ovoj klasi mora biti dobre kvalitete. Mora imati svojstva sorte i/ili komercijalnog tipa.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— neznatna srebrnasta obojenost ili oštećenje tripsama koja pokriva najviše 1/3 ukupne površine,

— manja oštećenja kore, npr.:

  — ožiljaka, ogrebotina, opaljenosti suncem, tragova natučenosti koji pokrivaju ukupno najviše 2 cm za oštećenja izduženog oblika i 1 cm^2 za druge nedostatke; ili

  — osušene površinske pukotine koje prekrivaju najviše 1/8 ukupne površine,

— neznatno oštećenje peteljke.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća slatku papriku koja ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da slatke paprike zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— srebrnasta obojenost ili oštećenje tripsama koja pokriva najviše 2/3 ukupne površine,

— oštećenja kore, npr.:

  — ožiljaka, ogrebotina, opaljenosti suncem, natučenosti i zacijeljenih ozljeda koji pokrivaju ukupno najviše 4 cm dužine za oštećenja izduženog oblika i 2,5 cm^2 ukupne površine za druge nedostatke; ili

  — osušene površinske pukotine koje prekrivaju najviše 1/4 ukupne površine:

— oštećenje cvjetnog kraja do najviše 1 cm^2,

— smežuranost na najviše 1/3 površine,

— oštećenje peteljke i čaške pod uvjetom da je okolno meso ostalo netaknuto.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela ili masom. Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Za slatku papriku sortiranu prema promjeru:

— 20 mm.

(b) Za slatku papriku sortiranu prema masi:

— 30 g kad najteži plod teži 180 g ili manje,

— 80 g kad najlakši plod teži 180 g ali manje od 260,

— nema ograničenja kad najlakši plod teži 260 g ili više.

Duguljasta slatka paprika treba biti dovoljno ujednačene dužine.

Ujednačenost veličine nije obavezna za klasu II.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase, ali ispunjava zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase slatke paprike koja ne ispunjava zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo slatku papriku istog podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete, veličine (ako je sortirano po veličini), a za klasu „Ekstra” i klasu I. sadržaj mora biti po mogućnosti istoga stupnja zrelosti i boje.

Međutim pakiranje može sadržavati mješavinu slatke paprike jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja pod uvjetom da je ujednačene kvalitete i u okviru svakog pojedinog komercijalnog tipa i/ili boje istoga podrijetla. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Slatka paprika mora biti pakirana na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinim plodovima ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([35]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Slatka paprika”, ako sadržaj nije vidljiv izvana.

— „Mješavina slatke paprike” ili istoznačan naziv, za mješavine jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja slatke paprike. Ako sadržaj nije vidljiv izvana, moraju se naznačiti komercijalni tipovi i/ili boje paprika te njihove količine u pakiranju;

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([36]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih komercijalnih tipova i/ili boja slatke paprike različitog podrijetla, uz naziv dotičnog komercijalnog tipa i/ili boje navodi se svaka zemlja podrijetla.

([35]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

([36]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina (ako je razvrstano po veličini) izražena u minimalnom i maksimalnom promjeru ili minimalnoj i maksimalnoj masi.

— Broj komada (neobvezno).

— „Ljuta” ili istoznačan naziv, prema potrebi.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 9.

Tržišni standard za stolno grožđe

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na stolno grožđe sorti (kultivara) uzgojenih od *Vitis vinifera* L. koje se potrošačima isporučuje svježe, uz izuzetak stolnoga grožđa za industrijsku preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za stolno grožđe nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, grozdovi i bobice moraju biti:

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Osim toga bobice moraju biti:

— neoštećene,

— dobro oblikovane,

— normalno razvijene.

Pigmentacija uzrokovana suncem nije oštećenje.

Razvijenost i stanje stolnoga grožđa moraju biti takvi da može:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Sok dobiven od grožđa mora imati refraktometrijski indeks ([37]) od najmanje:

— 12 ° Brixa za sorte Alphonse Lavallée, Cardinal i Victoria,

— 13 ° Brixa za sve druge sorte sa sjemenkama,

— 14 ° Brixa za sve sorte bez sjemenki.

Osim toga, sve sorte moraju imati zadovoljavajuće vrijednosti omjera šećer/kiselost.

C. **Klasifikacija**

Stolno grožđe razvrstava se u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra"*

Stolno grožđe u ovoj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Mora imati svojstva sorte uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti jedre, čvrsto srasle na grozdu, jednakomjerno raspoređene po grozdu i imati gotovo netaknut mašak.

Ne smiju imati bilo kakve nedostatke, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. *Klasa I*.

Stolno grožđe u toj klasi mora biti dobre kvalitete. Mora imati svojstva sorte uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti jedre, čvrsto srasle na grozdu, i koliko je to moguće zadržati mašak. Mogu biti manje ujednačeno raspoređene na grozdu nego u klasi „Ekstra".

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti oblika,

— manji nedostaci obojenosti,

— neznatna oštećenja uzrokovana suncem samo na površini kore,

— manja oštećenja kore.

iii. *Klasa II*.

Ova klasa obuhvaća stolno grožđe koje ne ispunjava zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjava minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Grozdovi mogu pokazivati manje nepravilnosti u obliku, razvoju i boji pod uvjetom da ne narušavaju bitne karakteristike te sorte, uzimajući u obzir područje uzgoja.

Bobice moraju biti dovoljno jedre i dovoljno čvrsto srasle na grozdu te, gdje je to moguće, još uvijek imati svoj mašak. Mogu biti manje ravnomjerno raspoređene duž grozda nego u klasi I.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da stolno grožđe zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika,

— nedostaci obojenosti,

— manja oštećenja uzrokovana suncem samo na površini kore,

— neznatna natučenost,

— oštećenja kore.

([37]) Izračun kako je opisan u smjernicama OECD-a o nepristranim testovima dostupan je na: https://www.oecd.org/agriculture/fruit-vegetables/publications/guidelines-on-objective-tests.pdf.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje masom grozda.

Minimalna masa grozda iznosi 75 g u klasi „Ekstra” i klasi I. Ova se odredba ne primjenjuje na pakiranja predviđena za jedan obrok u svim klasama.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Uz ta odstupanja, dopušteno je odstupanje od najviše 10 % mase rasutih bobica, tj. bobica odvojenih od grozda, pod uvjetom da su bobice zdrave i neoštećene.

iii. *Klasa II.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Uz ta odstupanja, dopušteno je odstupanje od najviše 10 % mase rasutih bobica, tj. bobica odvojenih od grozda, pod uvjetom da su bobice zdrave i neoštećene.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase (ako je sortirano prema veličini): dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % mase grozdova koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine. Svako prodajno pakiranje (osim pakiranja predviđenih za jedan obrok) može sadržavati jedan grozd mase manje od 75 g radi ujednačavanja mase pod uvjetom da grozd ispunjava sve zahtjeve pojedine klase.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora sadržavati samo grozdove istoga podrijetla, sorte, kvalitete i stupnja zrelosti.

U klasi „Ekstra” grozdovi moraju biti primjereno ujednačeni prema veličini i boji.

Međutim pakiranje može sadržavati mješavinu grožđa jasno različitih sorti pod uvjetom da su ujednačene kvalitete i za svaku dotičnu sortu istog podrijetla.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Stolno grožđe mora biti pakirano na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari, iako se kao oblik posebne opreme u pakiranju može ostaviti komadić vinove loze uz peteljku grozda dužine od najviše 5 cm.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([38]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj” (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

— samo za pretpakiranja, nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedenim u blizini izraza „Pakirano za:” ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Stolno grožđe” ako sadržaj nije vidljiv izvana.

— Naziv sorte. Za mješavinu stolnoga grožđa jasno različitih sorti, nazivi različitih sorti.

Naziv sorte može se zamijeniti sinonimom. Trgovački naziv može se navesti samo kao dodatak uz naziv sorte ili sinonim.

C. **Podrijetlo proizvoda**

— Zemlja podrijetla ([39]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

— Za mješavine jasno različitih sorti stolnoga grožđa različitog podrijetla, uz naziv dotične sorte navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

„Grozdovi do 75 g predviđeni za jedan obrok” ili istoznačan naziv, prema potrebi.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke VI. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

([38]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

([39]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

DIO 10.

Tržišni standard za rajčice

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na rajčice sorti (kultivara) uzgojenih od *Solanum lycopersicum* L. koje se potrošačima isporučuju svježe, uz izuzetak rajčica za industrijsku preradu.

Rajčice se mogu razvrstati u četiri komercijalna tipa:

— „okrugle”,

— „rebraste”,

— „duguljaste” ili „izdužene”,

— „trešnjar/koktel” rajčice (minijaturne sorte) svih oblika.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete za rajčicu nakon pripreme i pakiranja.

Međutim u fazama nakon otpreme proizvodi mogu u pogledu zahtjeva standarda pokazivati:

— da nemaju potpunu svježinu i jedrost,

— za proizvode svrstane u klase osim klase „Ekstra”, manji pad kvalitete zbog daljnjeg zrenja i sklonosti kvarenju.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, ovisno o posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, plodovi rajčice moraju biti:

— neoštećeni,

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— svježi po izgledu,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— normalne vanjske vlažnosti,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Kod grozdova rajčica stabljike moraju biti svježe, zdrave, čiste i bez listova i bilo kakve vidljive strane tvari.

Razvijenost i stanje rajčica moraju biti takvi da mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. **Zahtjevi zrelosti**

Razvijenost i stanje zrelosti rajčica mora biti takvo da se može nastaviti proces zrenja i dosegnuti zadovoljavajući stupanj zrelosti.

C. **Klasifikacija**

Rajčice se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Rajčica u toj klasi mora biti vrhunske kvalitete. Moraju biti čvrste i imati svojstva sorte.

Rajčica ne smije imati napukline i vidljiva zelena mjesta, uz izuzetak neznatnih površinskih nedostataka, pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju.

ii. *Klasa I.*

Rajčice u toj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju biti razmjerno čvrste i imati svojstva sorte.

Ne smiju imati napukline ni vidljiva zelena mjesta.

Međutim dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, na kvalitetu, očuvanje kvalitete i prezentiranje u pakiranju:

— manje nepravilnosti u obliku i razvijenosti,

— manji nedostaci obojenosti,

— manja oštećenja kore,

— neznatna nagnječenja.

Osim toga, „rebraste” rajčice mogu imati:

— zacijeljene pukotine dužine najviše od 1 cm,

— neznatne ožiljke,

— manja ispupčenja, ali ne i kutinizaciju,

— kutinizaciju stigme do 1 cm^2,

— neznatan ožiljak na cvatu izduženog oblika (poput šava), ali ne dulji od dvije trećine najvećeg promjera ploda.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća rajčice koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Moraju biti razmjerno čvrste (ali mogu biti nešto manje čvrste nego u klasi I.) i ne smiju imati nezacijeljene pukotine.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da rajčica zadrži svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nepravilnosti oblika i razvijenosti,

— nedostaci obojenosti,

— oštećenja kore ili nagnječenja pod uvjetom da ne utječu ozbiljnije na plod,

— zacijeljene pukotine najviše 3 cm dužine za okrugle, rebraste ili duguljaste rajčice.

Osim toga, „rebraste” rajčice mogu imati:

— izrazitije izrasline od onih dopuštenih u klasi I., ali bez izobličenja,

— ispupčenja,

— kutinizaciju stigme do 2 cm^2,

— neznatan ožiljak na cvatu izduženog oblika (poput šava).

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje maksimalnim promjerom ekvatorijalnog dijela, masom ili po komadu.

Sljedeće se odredbe ne primjenjuju na grozdove rajčice te su neobvezne za:

— trešnjar i koktel rajčice promjera manjeg od 40 mm;

— rebraste rajčice nepravilnog oblika; i

— klasu II.

Kako bi se osigurala ujednačenost veličine, razlika u veličini plodova u istom pakiranju ne smije prelaziti:

(a) Za rajčicu sortiranu prema promjeru:

— 10 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najviše 50 mm,

— 15 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najmanje 50 mm i manje od 70 mm,

— 20 mm ako je promjer najmanjeg ploda (kako je navedeno na pakiranju) najmanje 70 mm i manje od 100 mm,

— nema ograničenja razlike u promjeru za plodove od 100 mm i više.

Ako se primjenjuju kodne oznake veličine, moraju se poštovati oznake veličine i razlike u promjeru prema sljedećoj tablici:

Kodna oznaka veličine	Promjer (mm)
0	≤ 20
1	> 20 ≤ 25
2	> 25 ≤ 30
3	> 30 ≤ 35
4	> 35 ≤ 40
5	> 40 ≤ 47
6	> 47 ≤ 57
7	> 57 ≤ 67
8	> 67 ≤ 82
9	> 82 ≤ 102
10	> 102

(b) Za rajčicu sortiranu prema masi ili po komadu, razlika u veličini mora biti u skladu s razlikom navedenom u točki (a).

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

U svim fazama stavljanja na tržište dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 5 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase I. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 0,5 % smije se sastojati od plodova koji ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II.

ii. *Klasa I.*

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase, ali ispunjavaju zahtjeve klase II. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 1 % smije se sastojati od plodova koji ne ispunjavaju zahtjeve kvalitete klase II. ni minimalne zahtjeve, ili od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Za grozdove rajčica dopušteno je odstupanje od 5 % broja ili mase rajčica odvojenih od stabljike.

iii. *Klasa II*.

Dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve klase ni minimalne zahtjeve. U okviru tog dopuštenog odstupanja ukupno najviše 2 % smije se sastojati od plodova zahvaćenih kvarenjem.

Za grozdove rajčica dopušteno je odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica odvojenih od stabljike.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve klase: dopušteno je ukupno odstupanje od 10 % broja ili mase rajčica koje ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo rajčice istog podrijetla, iste sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine (ako su sortirane po veličini).

Zrelost i boja rajčica u klasi „Ekstra" i klasi I. mora biti praktički ujednačena. Osim toga, dužina „duguljastih" rajčica mora biti dovoljno ujednačena.

Međutim mješavina plodova rajčice jasno različitih boja, sorti i/ili komercijalnih tipova može se zajedno pakirati u pakiranje pod uvjetom da su ujednačeni po kvaliteti, za svaku pojedinu boju, sortu i/ili komercijalni tip, po podrijetlu. Nije potrebna ujednačenost veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Rajčica mora biti pakirana na takav način da su plodovi primjereno zaštićeni.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Upotreba materijala, posebno papira ili markica s trgovačkim specifikacijama, dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pojedinačno nalijepljene naljepnice na proizvod moraju biti takve da kad se odstrane, ne ostavljaju vidljiv trag ljepila, niti oštećenja kore. Informacije koje su utisnute laserom na pojedinom plodu ne smiju dovesti do oštećenja mesa ili kore.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje ([40]) mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i fizička adresa pakiratelja i/ili otpremitelja (na primjer ulica/grad/regija/poštanski broj i, ako je različita od zemlje podrijetla, država).

Taj se podatak može zamijeniti:

— za sva pakiranja osim pretpakiranja, službeno izdanom ili priznatom kodnom oznakom koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja, navedenom u blizini izraza „Pakiratelj i/ili otpremitelj" (ili istoznačnih pokrata). Kodnoj oznaci prethodi oznaka zemlje/područja ISO 3166 (alfa) zemlje priznavateljice ako to nije zemlja podrijetla;

([40]) Te odredbe o označivanju ne primjenjuju se na prodajna pakiranja u zajedničkoj ambalaži. Međutim, primjenjuju se na prodajna pakiranja koja se nude odvojeno.

— samo za pretpakiranja, s nazivom i adresom prodavatelja sa sjedištem u Uniji, navedeno u blizini podatka „Pakirano za:" ili istoznačnim izrazom. U tom slučaju oznaka mora sadržavati i kodnu oznaku koja predstavlja pakiratelja i/ili otpremitelja. Prodavatelj je dužan dati sve informacije koje inspekcijsko tijelo smatra potrebnim u pogledu značenja te kodne oznake.

B. **Vrsta proizvoda**

— „Rajčice" ili „grozdovi rajčica" i komercijalni tip, ili „trešnjar/koktel rajčice" ili „grozdovi trešnjar/koktel rajčica" ili istoznačan naziv za druge minijaturne sorte, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana.

— „Mješavina rajčica" ili istoznačan naziv za mješavine jasno različitih sorti, komercijalnih tipova i/ili boja plodova rajčice. Ako plodovi nisu vidljivi izvana, mora se za svaki pojedini navesti boja, sorta ili komercijalni tip i količina.

— Naziv sorte (neobvezno).

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla ([41]) i, neobvezno, područje na kojem su uzgojeni ili državni, regionalni ili lokalni naziv mjesta.

Za mješavine jasno različitih boja, sorti i/ili komercijalnih tipova rajčica različitog podrijetla, uz naziv dotične boje, sorte i/ili komercijalnog tipa navodi se svaka zemlja podrijetla.

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa.

— Veličina (ako su razvrstane po veličini) izražena kao

— minimalni i maksimalni promjer; ili

— minimalna i maksimalna masa; ili

— kodna oznaka veličine kako je utvrđeno u odjeljku III.; ili

— broj s minimalnom i maksimalnom veličinom.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Na pakiranjima ne moraju biti navedene informacije iz točke IV. prvog odlomka ako sadržavaju prodajna pakiranja koja su jasno vidljiva izvana i na svima su navedene te informacije. Na tim pakiranjima ne smije biti navedeno ništa što bi potrošača moglo dovesti u zabludu. Ako su ta pakiranja na paletama, podaci se moraju navesti na natpisu na vidljivom mjestu na najmanje dvjema stranama palete.

DIO 11.

Tržišni standard za banane

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Ovaj se standard primjenjuje na banane sorti (kultivara) *Musa* spp., kao i njihovih hibrida, koje se potrošačima isporučuju svježe, nakon pripreme i pakiranja, u fazama utvrđenima u članku 4. stavku 2. Isključene su banane namijenjene samo za kuhanje (banane za kuhanje) ili industrijsku preradu. Sorte obuhvaćene ovim standardom uključene su u Dodatak.

II. ODREDBE O KVALITETI

Ovim se standardom određuju zahtjevi kvalitete koje moraju ispunjavati banane kako je definirano u odjeljku I.

([41]) Navodi se puni naziv ili općenito upotrebljavani naziv.

A. **Minimalni zahtjevi**

U svim klasama, podložno posebnim odredbama za svaku klasu i dopuštenim odstupanjima, banane moraju biti:

— zelene i nezrele,

— neoštećene,

— čvrste,

— zdravi, isključuju se plodovi koji su zbog truljenja ili kvarenja neprikladni za konzumaciju,

— čisti, gotovo bez ikakvih vidljivih stranih tvari,

— svježi po izgledu,

— gotovo bez štetočina,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama,

— s čitavom peteljkom, koja ne smije biti savijena, napadnuta gljivicama ili osušena,

— s uklonjenim tučcima cvijeta,

— pojedinačni plodovi ne smiju biti deformirani ili neprirodno zakrivljeni,

— gotovo bez nagnječenja,

— bez oštećenja nastalih zbog niskih temperatura,

— bez prekomjerne vanjske vlažnosti,

— gotovo bez oštećenja uzrokovanih štetočinama koje zahvaćaju meso,

— bez stranog mirisa i/ili okusa.

Osim toga, snopovi i grozdovi (dijelovi snopova) moraju uključivati:

— dovoljno veliki dio vijenca koji mora biti normalne boje, zdrav i slobodan od zaraze gljivicama,

— grozd mora biti odrezan glatkim rezom, ne koso odrezan ili otrgnut, bez dijelova stabljike.

Razvijenost i dozrelost banana moraju biti takvi da one mogu:

— podnijeti prijevoz i rukovanje, i

— stići na odredište u zadovoljavajućem stanju kako bi postigle odgovarajući stupanj zrelosti nakon dozrijevanja.

B. **Klasifikacija**

Banane se razvrstavaju u tri klase kako je definirano u nastavku:

i. *Klasa „Ekstra”*

Banane u ovoj klasi moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju imati svojstva karakteristična za sortu i/ili komercijalni tip.

Plodovi ne smiju imati nedostatke, osim malih površinskih mrlja koje ne pokrivaju više od 1 cm^2 površine ploda, što ne smije narušavati opći izgled snopa ili grozda, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju.

ii. *Klasa I.*

Banane u ovoj klasi moraju biti dobre kvalitete. Moraju imati svojstva tipična za sortu i/ili komercijalni tip.

Međutim, dopušteni su sljedeći manji nedostaci na plodovima pod uvjetom da ne narušavaju opći izgled svakog snopa ili grozda, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju:

— nedostaci u obliku,

— manja oštećenja kore nastala trenjem i ostale male površinske mrlje koje ne prekrivaju više od 2 cm^2 površine ploda.

Takvi mali nedostaci ne smiju ni u kojem slučaju utjecati na meso ploda.

iii. *Klasa II.*

Ova klasa obuhvaća banane koje ne ispunjavaju zahtjeve za uvrštenje u više klase, ali ispunjavaju minimalne zahtjeve navedene u točki A.

Dopušteni su sljedeći nedostaci na plodovima, pod uvjetom da banane zadrže svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i prezentiranja:

— nedostaci u obliku,

— nedostaci na kori nastali struganjem, trenjem ili drugim uzrokom, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prekriva više od 4 cm^2 ploda.

Ti nedostaci ne smiju ni u kojem slučaju utjecati na meso ploda.

III. ODREDBE O VELIČINI

Za potrebe određivanja veličine banana podskupina Gros Michel i Cavendish:

— dužina ploda određuje se duž vanjske krivulje od cvjetnog kraja do dna peteljke, gdje završava jestiva pulpa, a promjer je definiran kao debljina poprečnog presjeka između bočnih stranica.

— debljina (mjera) u milimetrima poprečnog presjeka ploda između bočnih stranica i sredine, okomito na dužinsku os.

Referentni plod za mjerenje dužine i debljine je:

— središnji plod u vanjskom redu snopa.

— plod pored mjesta na kojem je odrezan snop, u vanjskom redu grozda.

Najmanja dopuštena dužina je 14 cm, a najmanja dopuštena debljina 27 mm.

Odstupajući od trećeg odlomka, banane podskupina Gros Michel i Cavendish proizvedene na Madeiri, Azorima, Kanarskim otocima, Kreti i Cipru te u Algarveu i Lakoniji dužine manje od 14 cm mogu se stavljati na tržište u Uniji.

Odredbe o veličini ne primjenjuju se na fig banane.

IV. **ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA**

U svakom su pakiranju dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete i veličine za proizvode koji ne ispunjavaju zahtjeve navedene klase.

A. **Dopuštena odstupanja u pogledu kvalitete**

i. *Klasa „Ekstra”*

5 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati zahtjeve klase „Ekstra”, ali mora ispunjavati zahtjeve klase I. ili, iznimno, biti obuhvaćeno odstupanjima za tu klasu.

ii. *Klasa I.*

10 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati zahtjeve klase I., ali mora ispunjavati zahtjeve klase II. ili, iznimno, biti obuhvaćeno odstupanjima za tu klasu.

iii. *Klasa II.*

10 % broja ili mase banana ne mora ispunjavati ni zahtjeve klase II. ni minimalne zahtjeve, osim plodova koji su zbog truljenja ili druge vrste kvarenja neprikladni za konzumaciju.

B. **Dopuštena odstupanja u pogledu veličine**

Za sve razrede, 10 % broja banana podskupina Gros Michel i Cavendish koje ne ispunjavaju obilježja veličine, do granice od 1 cm za najmanju dužinu od 14 cm, osim za banane proizvedene na Madeiri, Azorima, Kanarskim otocima, Kreti i Cipru te u Algarveu i Lakoniji.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. **Ujednačenost**

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i mora se sastojati isključivo od banana istog podrijetla, sorte i/ili komercijalnog tipa i kvalitete.

Vidljivi dio sadržaja svakog pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupan sadržaj.

B. **Pakiranje**

Banane moraju biti pakirane tako da je plod primjereno zaštićen.

Materijali koji se upotrebljavaju unutar pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da ne uzrokuju vanjska ili unutarnja oštećenja ploda. Upotreba materijala kao što su papir za omatanje ili naljepnice s trgovačkim specifikacijama dopuštena je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. **Prezentiranje**

Banane se mogu prezentirati u snopovima ili grozdovima (dijelovi snopa) ili kao pojedinačni plodovi.

Stabljika ne smije biti otrgnuta, već odrezana glatkim rezom.

U proizvodnim regijama banane se mogu stavljati na tržište u obliku snopova na grani.

VI. ODREDBE O OZNAČIVANJU

Svako pakiranje mora na istoj strani imati navedene informacije u nastavku, koje moraju biti čitljive, neizbrisive i vidljive izvana:

A. **Identifikacija**

Naziv i adresa ili službeno izdana ili priznata uobičajena oznaka pakiratelja i/ili otpremitelja.

B. **Vrsta proizvoda**

— riječ „Banane” u slučaju kada sadržaj nije vidljiv izvana,

— naziv sorte ili komercijalnog tipa.

C. **Podrijetlo proizvoda**

Zemlja podrijetla i, u slučaju proizvoda iz Unije:

— proizvodno područje, i

— nacionalni, regionalni ili lokalni naziv (neobvezno).

D. **Trgovačke specifikacije**

— Klasa,

— neto masa,

— veličina izražena kao najmanja dužina i, neobvezno, kao najveća dužina.

E. **Službeni kontrolni žig (neobvezno)**

Dodatak

Popis glavnih skupina, podskupina i kultivara desertnih banana koje se stavljaju na tržište u Uniji

Skupine	Podskupine	Glavni kultivar (nepotpuni popis)
AA	Sweet-fig	Sweet-fig, Pisang Mas, Amas Date, Bocadillo
AB	Ney-Poovan	Ney Poovan, Safet Velchi
AAA	Cavendish	Dwarf Cavendish
		Giant Cavendish
		Lacatan
		Poyo (Robusta)
		Williams
		Americani
		Valery
		Arvis
	Gros Michel	Gros Michel („Big Mike”)
		Highgate
	Hybrids	Flhorban 920
	Pink Fig	Figue Rose
		Figue Rose Verte
	Ibota	
AAB	Fig apple	Fig apple, Silk
	Pome (Prata)	Pacovan
		Prata Ana
	Mysore	Mysore, Pisang Ceylan, Gorolo

PRILOG II.

Korelacijska tablica iz članka 10.

Uredba (EU) br. 543/2011	Uredba (EU) br. 1333/2011	Ova Uredba	Provedbena uredba (EU) 2023/2430
Članak 1.	—	Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	—	—	—
Članak 3. stavci 1. i 3.	—	Članak 2.	—
Članak 3. stavak 2.		Članak 4.	
Članak 4.	—	Članak 5.	—
Članak 5.	—	Članak 6.	—
Članak 6.	—	Članak 7.	—
Članak 7.	—	Članak 8.	—
Članak 8.	—	—	—
Članak 9.	—	—	Članak 2.
Članak 10.	—	—	Članak 3.
Članak 11.	—		Članak 5.
Članak 12.	—		Članak 4.
Članak 13.	—	—	Članak 6.
Članak 14.	—	—	Članak 7.
Članak 15.	—	Članak 9.	Članak 8.
Članak 16.	—	—	Članak 9.
Članak 17.	—	—	Članak 10.
Članak 18.	—	—	Članak 11.
Članci od 19. do 151.	—	—	—
—	Članak 1.	Članak 4. stavak 1.	—
—	Članak 2.	Članak 4. stavak 2.	—
—	Članak 3.	—	—
—	Članak 4.	—	—
—	Članak 5.	—	—
—	Članak 6.	—	Članak 10.
—	Članak 7.	—	-
—	Članak 8.	—	Članak 5.
—	Članak 9.	—	Članak 4.
—	Članak 10.	—	—

—	Članak 11.	—	—
—	Članak 12.	—	—
—	Članak 13.	—	—
Prilog I.	—	Prilog I. dijelovi A i B dijelovi od 1. do 10.	
Prilog II.	—	—	Prilog I.
Prilog III.	—	—	Prilog III.
Prilog IV.		—	Prilog IV.
Prilog V.		—	Prilog V.
Prilozi od V.a do XX.	—	—	—
—	Prilog I.	Prilog I. dio B dio 11.	—
—	Prilog II.	—	Prilog III.
—	Prilog III.	—	Prilog II.
—	Prilog IV.	Dodatak Prilogu I. dio B dio 11.	
—	Prilog V.	—	—
—	Prilog VI.	—	—